

TC
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
Yüksek Lisans Uygulama Raporu

**ERKEN MÜZİK EĞİTİMİNE BAŞLAYAN KONSERVATUVAR
ÖĞRENCİLERİNDE FLÜT EĞİTİM PROGRAMININ TEKNİK VE PEDAGOJİK
AÇIDAN İNCELENMESİ**

Hazırlayan
Erinç ŞAKAR

Danışman
Dr. Öğretim Üyesi Çiler AKINCI

İzmir / 2019

YEMİN METNİ

“Uygulama Raporu” olarak sunduğum “ Erken Müzik Eğitime Başlayan Konservatuvar Öğrencilerinde Flüt Eğitim Programının Teknik Ve Pedagojik Açıdan İncelenmesi”adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

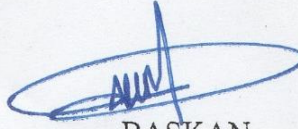
08./10./19

Erinç ŞAKAR

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün 04 / 07 / 19... tarih ve 16... sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisanüstü Öğretim Yönetmeliği' nin 9... maddesine göre Müzik Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Erinç ŞAKAR'ın Erken Müzik Eğitime Başlayan Konservatuvar Öğrencilerinde Flüt Eğitim Programının Teknik Ve Pedagojik Açidan İncelenmesi konulu tezi incelenmiş ve aday 23 / 10 / 2019 tarihinde, saat 13.30... 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 90... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin başarılı... olduğuna oy birliği... ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

Dr. Öğr. Üy. Ciler AKINCI

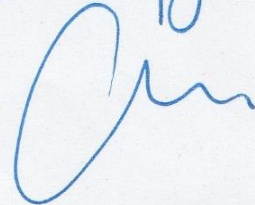
ÜYE

Prof. Dr. Fint Kılıç

ÜYE

Doç. Ceren Hepşerel

ÖZET

Bu çalışmada, erken müzik eğitime başlayan konservatuvar öğrencilerinin gördüğü flüt eğitim programının teknik ve pedagojik açıdan incelenmesi ve geliştirilebilirliğinin değerlendirmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, ulusal ve uluslararası akademik çalışmalardan yola çıkılarak veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler karşılaştırarak Türkiye’deki eğitimin uygulanabilirliği değerlendirilmiştir. Ayrıca eğitim programlarının temel amaçları ve hedef davranışları gözden geçirilmiştir.

Çalışmada, üç ana başlık altında flüt öğrencileri için çalışma yöntemleri, pedagojik eğitim yaklaşımları, flüt eğitiminin aşamaları ve uygulamaya yönelik bilgiler sunulmuştur. Ayrıca flüt eğitiminde karşılaşılabilecek problemler de göz önünde bulundurularak önerilerde bulunulmuştur.

Çalışmanın ilk bölümünde, Kavramsal Çerçeve başlığı altında müzik eğitimi, erken müzik eğitimi, flüt ailesi ve Türkiye’deki flüt eğitimi ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

İkinci bölümde ülkemizdeki bazı konservatuvarların yarı zamanlı ve tam zamanlı flüt eğitim programları ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Üçüncü bölümde ise flüt eğitiminde uygulanan çalışma yöntemleri ve pedagojik yaklaşımlar araştırılmıştır.

Sonuç olarak; flüt eğitimi programlarında uygulanan yöntemler detaylı bir şekilde araştırılarak değerlendirilmiş ve çalışmanın gerekliliği açık olarak ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Pedagojik Müzik Eğitimi, Flüt, Flüt eğitimi, Konservatuvar Müfredatı, Konservatuvar Çalışma Yöntemleri.

ABSTRACT

In this research, it is aimed at analysing and evaluating the technical and pedagogical aspects of the flute education program that conservatory students who started early music education. Within the content of the research, data were obtained from national and international academic studies. The applicability of education in Turkey was evaluated by comparing the data that were obtained. Moreover, the main objectives and target behaviours of the training programs were reviewed.

In this research, working methods, pedagogical education approaches, stages of flute education and practical information have been presented for flute students under three main headings. In addition, the problems that might be encountered in flute training have also been taken into consideration and suggestions were made.

In the first part of the research, Conceptual Framework under the title of music education, early music education, flute, flute family and education in Turkey have been examined in detail.

In the second part, part-time and full-time flute training programs of some conservatories in our country have been examined in detail.

In the third part, study methods and pedagogical approaches applied in flute education were investigated.

As a result; The methods used in flute training programs have been investigated and evaluated in detail and the necessity of the study has been clearly demonstrated.

Keywords: Pedagogical Music Education, Flute, Flute Education, Conservatory Curriculum, Conservatory Study Methods.

TEŞEKKÜR

Müzik insanlık tarihinde önemli bir yer tutan, bireyin yaşamına etki eden ve ruhuna dokunan bir sanat dalıdır. İnsanlığın var olduğu sürece müziğin de var olacağı bir gerçektir. Bu nedenle müziksiz bir eğitim sistemi de düşünülemez.

Birey eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır ve toplumu var eden bireylerin iyi eğitim görmesi başta kendisine olmak üzere yaşadığı çevreye ve parçası olduğu topluma fayda sağlar. Bu durum, eğitimin önem kazanmasını sağlamış ve bir zorunluluk haline gelmiştir. Müziğin bireyin yaşamına kattığı anlam ve yaptığı olumlu etki müzik eğitiminin bu sistem içinde önem kazanmasını sağlamıştır.

Bu noktadan hareketle “Erken Müzik Eğitime Başlayan Konservatuvar Öğrencilerinde Flüt Eğitim Programının Teknik ve Pedagojik Açıdan İncelenmesi” adlı çalışma boyunca bilgi ve tecrübesi ile beni yönlendiren ve desteğini esirgemeyen danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Çiler AKINCI’ya ve çalışma boyunca benden maddi ve manevi desteğini esirgemeyen aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YEMİN METNİ.....	i
TUTANAK	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER.....	viii
TABLolar	ix

1.BÖLÜM KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Müzik Eğitimi.....	2
1.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi	3
1.1.2. Müzik Eğitiminin Amacı	3
1.2. Erken Müzik Eğitimi	5
1.3. Çalgı Eğitimi	7
1.4. Flüt Ailesi	9
1.4.1. Flüt (Soprano).....	10
1.4.2. Pikolo Flüt	11
1.4.3. Alto Flüt.....	12
1.4.4. Bas Flüt.....	13
1.5. Türkiye’de Flüt Eğitimi	13
1.5.1. Tarihsel İşleyişte Eğitim Veren Flüt Hocaları	15
1.5.2. Flüt Eğitiminin Faydaları.....	18
1.5.3. Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Zorluklar	18

2.BÖLÜM KONSERVATUVARLARIN FLÜT EĞİTİM PROGRAMLARI

2.1. Eğitim Programı	21
2.2. Yarı Zamanlı Eğitim Veren Konservatuvarların Flüt Eğitim Programları.....	21
2.2.1. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yarı Zamanlı Flüt Eğitim Programı Müfredatı	21
2.2.2. Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı Yarı Zamanlı Flüt Eğitim Programı Müfredatı	25
2.3. Erken Müzik Eğitimine Başlayan Konservatuvarların Ortaokul Flüt Eğitim Programlarından Örnekler.....	28
2.3.1. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Ortaokul Flüt Eğitim Müfredatı.....	28
2.3.2. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Ortaokul Flüt Eğitim Müfredatı	31
2.3.3. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Ortaokul Flüt Eğitim Müfredatı	33

2.4. Flüt Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi.....	38
--	----

3.BÖLÜM

FLÜT EĞİTİMİNDE UYGULANAN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ VE PEDAGOJİK YAKLAŞIMLAR

3.1. Flüt Eğitiminde Çalışma Yöntemleri ve Temel Kazanımlar	40
3.1.1. Duruş ve Tutuş Teknikleri	40
3.1.2. Nefes Alma ve Diyafram Kullanımı.....	41
3.1.3. Flütte Ton Geliştirme.....	43
3.1.4. Entonasyon	46
3.2. Flüt Eğitiminde Pedagojik Yaklaşımlar	47
3.2.1. Öğretmen-Öğrenci İletişimi	47
3.2.2. Flüt Eğitimi Süresince Öğretmenin Rolü	50
3.2.3. Verimli Çalışma.....	52
3.2.4. Derse Aktif Katılım	53
3.2.5. Tutum.....	55
3.2.6. Motivasyon	56
3.2.7. Öz Yeterlik.....	58
SONUÇ	61
KAYNAKÇA.....	64
ÖZGEÇMİŞ	

ŞEKİLLER

	Sayfa
Şekil 1- Flüt (Soprano)	11
Şekil 2- Pikolo Flüt	12
Şekil 3- Alto Flüt	13
Şekil 4- Bas Flüt	13

TABLOLAR

Sayfa

Tablo 1- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 1.Sınıf Flüt Eğitim Programı	21
Tablo 2- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 2.Sınıf Flüt Eğitim Programı	22
Tablo 3- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 3. Sınıf Flüt Eğitim Programı ...	23
Tablo 4- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 4. Sınıf Flüt Eğitim Programı ...	23
Tablo 5- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı ...	24
Tablo 6- Akdeniz Üniversitesinin Ortaokul 4-5-6-7 Sınıflarının Flüt Eğitim Programı	26
Tablo 7- Akdeniz Üniversitesinin Ortaokul 5-6-7-8 Sınıflarının Flüt Eğitim Programı	26
Tablo 8- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı ...	28
Tablo 9- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 6. Sınıf Flüt Eğitim Programı ...	29
Tablo 10- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 7. Sınıf Flüt Eğitim Programı .	29
Tablo 11- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 8. Sınıf Flüt Eğitim Programı .	30
Tablo 12- Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı	32
Tablo 13- Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 6. Sınıf Flüt Eğitim Programı	32
Tablo 14- Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 7. Sınıf Flüt Eğitim Programı	32
Tablo 15- Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 8. Sınıf Flüt Eğitim Programı	33
Tablo 16- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı	34
Tablo 17- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 6. Sınıf Flüt Eğitim Programı	34
Tablo 18- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 7. Sınıf Flüt Eğitim Programı	35
Tablo 19- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 8. Sınıf Flüt Eğitim Programı	36
Tablo 20- Özyeterlik Algısının Karşılaştırılması	59

1. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Müzik Eğitimi

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte ülkemizde müzik eğitimi hızlı değişim sürecine girmiştir. Cumhuriyet'in kazanımları toplumun her kesiminin geleceğini belirleyecek şekilde eğitim alanında da etkili olmuştur. Türkiye'de çağdaş müzik eğitimi Osmanlı ile başlasa da daha çok Cumhuriyet dönemimizde şekillenmiştir. Bunun sebebi ise Cumhuriyet döneminde yenilikçi yaklaşım ve yeniden yapılanmalardır. Cumhuriyet dönemiyle birlikte toplumda ve devlette başlayan yenilikçi fikir ve düşünceler müzik eğitiminin gelişimine önemli katkı sağlamıştır (Şahin ve Duman, 2008).

Musiki Muallim Mektebi, müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulan ortaöğretim kurumudur. Ancak Musiki Muallim Mektebi'nin yalnızca müzisyen-sanatçı yetiştiren bir kurum olmasının istenmesiyle birlikte, müzik öğretmeni yetiştirme işi 1937-1938 yılları sonrasında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'nde açılan Müzik Şubesi'ne devredilmiştir. Gazi Terbiye Enstitüsü'nde bir bölüm olarak açılan Musiki Muallim Mektebi, sonrasında Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü olarak 1969'da İstanbul'da, 1973'te İzmir'de, 1977'de Nazilli'de ve 1981'de de Bursa'da açılmıştır. Yeni ismi ile Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinin sayısı 1980'lerde dörde, 1996'da on dörde ulaşmıştır (Kara, 2010).

Ankara Devlet Konservatuvarının ana omurgası, 1936'da kurulan Musiki Muallim Mektebidir. Ankara Devlet Konservatuvarının kurulmasının akabinde 1958 yılında İzmir, 1969 yılında İstanbul'da bir Devlet Konservatuarı kurulmuştur. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı ise 1975 yılında İstanbul'da kurulmuştur. 1970'li yıllarda Devlet Konservatuarlarının sayısı dörde ulaşmış ve 1982'de yayınlanan yeni genelge ile Üniversitelerin Rektörlük ve Güzel sanatlar Fakülteleri'ne bağlanmıştır (Uçan, 1977). Günümüzde ise, ülkemizdeki müzik icracısı yetiştiren konservatuarların sayısı 35'e ulaşmıştır.

Modernleşme süreciyle başlamış ve cumhuriyet dönemi itibariyle gelişme kaydetmiş olan, “değişim sürecinin ürünü” bir “müzik eğitimi” kavramı vardır. Tarihsel açıdan Enderun ve Muzıka-i Hümayun benzeri kurumlardan bugün ki kurumlarımıza uzanan müzik eğitiminin, “müzik”, “eğitim”, “gelenek”, “modernleşme” ve

“çağdaşlaşma” gibi kavramlar açısından, sürdürülebilir eğitim algılayışı ve uygulamaları temelinde, ayrıntılı şekilde tartışılmaya ihtiyaç olduğu görülmektedir (Öztürk, 2009).

1.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütünü, bir dalını veya kolunu, tamamını, dal veya kolla alakalı bir işi mesleği olarak seçmiş, profesyonelleşmiş müzik kavramının içerisinde bulunmak isteyen kabiliyetli bireylere, birikim ve müziksel davranış sağlamayı hedef edinen bir eğitim biçimidir. Müzik eğitiminin içeriğinde, ses eğitimi, çalgı eğitimi, müziksel işitme ve yazma eğitimi, müziksel devinim ve ritim eğitimi, müziksel bilgisi eğitimi, repertuvar eğitimi, yaratıcılık eğitimi, beğeni eğitimi, müziksel duyarlılık eğitimi, müziksel kişilik eğitimi, etkileşim eğitimi ve müziksel iletişim, yararlanma eğitimi ve müziksel kullanım gibi konular bulunmaktadır (Uçan, 1994: 25-27).

Mesleki müzik eğitimleri, örgün eğitim okullarında veya bu okullardakine benzer ortamlarda gerçekleştirilmektedir. Genel bilgi, meslek bilgisi ve alan bilgisini beraber kapsayacak şekilde programlanmaktadır. Bu programlarda, ortaöğretim kurumlarından yükseköğretim kurumlarına doğru gidildikçe meslek ve alan bilgisine çok daha önem verildiği, hangi seviyede olursa olsun mesleki müzik eğitimi, yetişmiş ve yeterli kişilerce yürütüldüğü görülmektedir (Uçan, 1997: 33)

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumları şu şekilde açıklamak mümkündür; “Türkiye’de mesleki müzik eğitimi, üniversitelerin Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri, İlahiyat Fakülteleri, Devlet Konservatuvarları ve Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı’nda verilmektedir.” 15 Temmuz 2016’dan sonra Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı kapatılmıştır (Önlü, 2014:11).

1.1.2. Müzik Eğitiminin Amacı

Müzik eğitimi kapsamı geniş kültürel bir süreçtir. Bu sürecin temel kapsamı ve dayanağının bir takım işlevleri vardır. Bu işlevler; bireysel, toplumsal, eğitimsel, psiko-sosyal, kültürel ve ekonomik işlevler olarak sıralanmaktadır. Müzik eğitimi bireylere çok

boyutlu düşünebilme, birlikte iş yapabilme, örgütlenme, bir yönetim etrafında düşünceleri oluşturma ve paylaşma, gerektiğinde liderlik yapabilme, programlı hareket edebilme bilincine ulaşma, zamanı iyi değerlendirebilme ve kendini ileriye taşıyabilme gibi kazanımları sağlayabilir. Ayrıca bireylere kendine güvenme, duygulu ve duyarlı olma, yaşamın tadına varma, meslek alanı olarak müziği seçme ve kendini ileriye taşıyabilme gibi insanca değerlerin edinilebildiği ortamı müzik eğitimi sağlayabilir (Yayla, 2009).

Müzik eğitiminin bireye kazandırdığı temel beceri, işitsel ve ritmik bir anlayışla müziksel davranışlar oluşturmaktır. Her birey, düzenli çalışmalar ve göstereceği sebat ile müzik dilini öğrenebilir ve bir çalgı çalabilir. Müzik tarihçisi Kurt Pahlen; "Kültür olmadan müzik olabilir. Fakat müzik olmadan asla gerçek bir kültür olamaz." Sözleriyle müziğin, bireyin ruhsal yapısındaki olumsuzlukları olumlu hale dönüştüren, insanın kişiliğini olumlu yönde geliştiren ve kültür aktarımı sağlayan bir etkinlik olduğunu betimlemiştir. Bir başka ifade ile müzik, sesler ile düşünmek, duyabilmek, bilebilmek, söyleyebilmek, çalabilmek ve hareket edebilmek becerisini sağlayan bir yorumlama sanatıdır. Sanat eğitimi alan birey, yaratıcılığını ve sezgi gücünün boyutlarını keşfeder. Müzik eğitimi sürecinden istedik olarak yararlanan birey, sessizliğe ve gürültüye kadar her tür müziksel eylemde sesleri ayırt edebilme, çalgılar, bedensel hareketlerle ve söylemler ile bir tutum geliştirir (Gedikli, 2007).

Bireylerin müzik dilini öğrenmesiyle birlikte bir çalgı çalabilme, çaldığı müzik çalgı sesine eşlik edebilme becerileri gelişir. Müzik dilinin öğrenilmesiyle birlikte çalgı çalabilme, çaldığı çalgıya sesiyle eşlik edebilme, farklı çalgılardan oluşturulan çalgılarla çok sesli ve çok duyumlu sanatsal etkinliklerle kulak gelişimini sağlayabilme de bu amaçlardan sadece birisidir. Dolayısıyla demokratik bir toplumun teşkili konusunda birey olabilmenin olgunluğunu gösterir. Her fikre saygı duyabilme farklı fikirler ile yaşayabilme bilinci gelişir. Müzik yoluyla bireyin dil, toplumsal yaşam, sanatsal üretim ve yaşamsal alanın anlam kazanmasına katkı sağlamak, iyi, doğru olana farklı bir bakış açısı geliştirip müziği yorumlama, ritme uygun hareketlilik göstermesini sağlamak olmalıdır. Topluma ve çevreye faydalı olmanın yaşamsal gereksinimlerinden birisi de bireyin müzik yoluyla kulağını, sesini, ritmik duyusunu ve zevkini eğiten müzik eğitimidir. "Müzik eğitimi dersi; işlevselliği ve eğitim etkinliklerinin ayrılmaz bir parçası

olarak ana derslerin olmazsa olmazlarındandır. Yaşamsal ve duyuşsal içselleşimi insanı da çekim alanına alan dilsel, kimyasal, biyolojik, matematiksel bilişselliği de içinde taşır. Müzik eğitimi; temel eğitim ve öğretimden yükseköğretime kadar eğitimin her aşamasında genel müzik eğitimi kapsamında formal, yaşamda ise informal etkinliklerden oluşur” (Gedikli, 2007).

1.2. Erken Müzik Eğitimi

Erken yaşta müzik eğitimi konusunda Prof. Dr. Özer Sezgin, “Müzik bir sanat, bilim ve dildir. Müzik dilinin öğretilmesi de dillerin öğrenilmesiyle benzerlik taşır. Bu dili çocukluğundan itibaren öğrenmeye başlayanlar, ileriki yaşlarda öğrenmeye başlayanlardan daha çabuk gelişir ve başarılı olurlar.” görüşüyle erken yaşta müzikle tanışmanın önemini ve dil gelişimiyle benzerliğini ifade etmiştir. Piyanist Judith Uluğ, “Çalgısıyla birlikte büyümeli çocuk, fiziği de çalgısıyla kontrol altında olmalıdır. Bu eğitime ne kadar küçük başladıysanız bu işin içinde o kadar çok olgunlaşmış olursunuz” sözüyle ifade etmiştir (Sezgin, 1997:41).

Çocukların müzik yeteneklerinin, hangi özellikleri kapsadığı ya da kapsamı gerektiği sorusu, eğitimcileri ve bu konuda araştırma yapan bilim insanlarını meşgul etmeye devam etmektedir. Müzik yeteneğinin kapsadığı başlıca özellikler bazı görüşlere göre; duyarlılık, ses yüksekliklerini ayırt etme, belleğe alma, yeniden tanıma, ritim duygusu ve müzikal işitmeyi; bazılarına göre ise ritim duygusu, bölgesel işitme, aynı anda tınlayan iki ve daha çok sesi algılayıp çözümleme, duyduğunu söyleme, çalma ve yaratıcı tasarımlama olarak kabul görür (Uçan, 1994:16). Yehudi Menuhin, “Çocuğumun, eğer kemanımı üzerinde ses çıkarmak amacıyla eline aldığını ya da piyanoya giderek tek parmağıyla bir melodi aradığını görürsem, onu ilk müzik derslerine başlatacağım.” Menuhin (1950:33), görüşüyle çocukların müziğe başlama konusunda istekliliklerinin önemini ifade etmiştir. Mithat Fenmen, “Yeni kuşağın müzikle ilişkisi ilköğretim kademesinden önce başlamalıdır. Beş, altı ve bünyeye göre dört yaş bu ilişki için ilk çağlardır. Şarkı söyleme, solfej yapma ve müzik çalgısı ile yakınlık kurma, müzik dinleme gibi.” (Fenmen, 1993:35) görüşünü belirtmiştir. Filiz Ali ise bu konuyu Türkiye özelinde değerlendirerek, “ Müzik eğitimi çok küçük yaşlarda başlanması gereken bir

özel eğitimidir. Herhangi bir çalgı çalmayı öğrenmeye karar vermeden önce başlaması gereken müzik eğitiminin ülkemizde, batı ülkelerinde olduğu gibi toplu şarkı söyleme veya birlikte müzik yapma geleneği olmadığından ve ilkokullardaki müzik eğitiminin yetersizliğinden, müziğe ilgi duyan çocuk, bu konuda bir şeyler yapmaya karar verdiğinde genellikle yaşının epey ilerlemiş olduğunu görür” sözüyle ifade etmiştir (Ali, 1987:142).

Müzik eğitimi ortamı da, diğer öğrenme ortamları gibi çocukların kendilerini güvende hissettiği ve rahat olduğu çevreler olmalıdır. Öğrenme ortamının sıcaklığı, ışıklandırma, çalışma ve dinlenme sürelerinin uygunluğu, çocukları duyuşsal ve devinişsel anlamda hazır hissettirecek noktalardır (Çilden, 2001:5). Müzik eğitiminin erken yaşta başlatılması ile öğrenci-öğretmen arasındaki bağın oluşturulması, müzik eğitimi ortamının öğrenci yaş kitlesine göre düzenlenmesiyle gerçekleşebilir.

Müzik eğitimi konusunda yardımcı birçok unsurdan söz edilebilir. Çocuğun nasıl büyüdüğü, geliştiği ve öğrenmeyi nasıl gerçekleştirdiğine göre bu unsurlar bağlayıcıdır. Müziksel etkinliklerde bu unsurlar, eğitime yardımcı olabilecek niteliktedir. Öğrenme işini, bir davranış değişikliği süreci olarak ele aldığımızda, sürecin amaçlarının anlamı ve değeri, birey tarafından daha net anlaşılabilecektir. Çocukların müziksel etkinliklere katılmasıyla birlikte gerçekleşebilecek davranış değişikliklerine sebebiyet veren unsurları şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Hazırlık ve olgunlaşma
- Rahat ve güvende hissedebilme
- Bireysel farklılıkların fark edilebilmesi
- Motivasyon
- Problem çözümü
- Çevre

- Süreklilik
- Bütün-parça-bütün
- Değerlendirme (Nye, 1967:43).

1.3. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi “müzik eğitiminin” müzik eğitimi ise “sanat eğitiminin”, temel unsurlarını oluşturur. Eğer müzik eğitiminin içerisinde çalgı eğitimi yapılmaz ise, müzik eğitiminin önemli bir unsuru eksik kalacaktır. Çalgı eğitimi ile çocuklar devinişsel olarak müzik duygusunu hisseder, kendi yeteneklerini fark eder ve bu yönlerini geliştirebilirler (Kalkanoğlu, 2007:7).

Çalgı eğitimi kolay bir süreç değildir. Uzun soluklu çalışmalar ve uzun bir süreci beraberinde getirir. Süreç içerisinde gerçekleşmesi gereken bazı elzem davranışları şu şekilde ifade etmek mümkündür;

- Çalgıyı çalarken doğru tutuşu sağlamak
 - Çalgıda sol ve sağ eldeki temel teknikleri uygulamak
 - Çalgıda entonasyonu doğru bir şekilde uygulamak
 - Çalgıda artikülasyonu sağlayabilmek v.b
- (Özmenteş, 2008:157).

Öğrencinin hedef ve kazanımlarından söz ederken, eğitimci için de gerekli bazı amaçlar mutlaka olmalıdır. “Müziğe yeni başlayan öğrenci, çalgıyla ilk karşılaşmasının uyandıracığı yadırgama ve güçlükler karşısında belki de cesaretini yitirecektir. Müziğin karmaşık kuralları, can sıkıcı alıştırımları onu usandırabilir. Öğretmenin vereceği güzel örnekler ve karşılaştırmalar sayesinde, öğrenci işin iç yüzünü kavrayabilir (Fenmen, 1993:26).

Müzik eğitiminde önemli bir unsur olan çalgı eğitimine dair amaçları öğretmen açısından incelediğimizde, aşağıdaki boyutlardan bahsetmemiz kaçınılmazdır;

- Çalgıyı sevdirebilmek,
- Amatör müzik eğitime yönlendirebilmek,
- Mesleki müzik eğitime yönlendirebilmek,
- Çalgı eğitimi sürecinin gelişim aşamasında öğrenciler üzerindeki etkileri araştırabilmek
- Çalgıların çalım tekniklerine dair doğru bilgileri aktarabilmek,
- Çalgı eğitimini kolaylaştıran ve seviye atlamayı sağlayan yöntemler geliştirebilmek,
- Çalgı eğitimi sürecinde kullanılan önemli terimlerinin öğretebilmek ve çalım esnasında gereken tekniklerin bilişsel alanda kavratılabilmek
- Çalgının sevdirmesi ile çalmaya dair disiplinli çalışmalar geliştirmek ve olumlu bir tutum ile ve duyuşsal alanın yaşantıya aktarılmasını sağlayabilmek,
- Çalgı çalma sürecinde iki elin birlikteliğinin iyi kavratılması, karşılaşılabilecek sorunları çözmeye dair davranışları aktarabilmek, devinişsel becerileri oluşturabilmek (Özen, 2004: 59-60).

Flüt eğitimcilerinin kendilerini geliştirmek durumunda olduğu bazı kazanımları şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Öğrenciye çalgının özelliklerine göre, teknik olarak doğru bir başlangıç yaptırabilmek
- Çalgıya motivasyonu sağlayabilmek

- Çalgının öğretim yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmak
- Öğrencinin, çalgısında daha rahat ilerleyebilmesi için gerekli teorik bilgiyi doğru bir şekilde aktarabilmek
- Öğrenciyle iyi bir iletişim kurmak (Kaya, 2018:8)

Çalgı eğitimi süresince süreklilik sağlanmış bir çalışma planı ile çalgı eğitimi, istenilen hedef ve davranışlara ulaşmada, çalgının gerektirdiği temel duruş-tutuş teknikleri ve temel davranışlar doğru yerleşip kazanım sağlamasında rol oynayıdır. Çalgı eğitimi sürecinde bireyin zihnine yanlış yerleşmiş olan temel teknik kazanımlar, öğrencinin çalgısında kaliteli ve sağlıklı bir ses üretmesinde engelleyici birer faktördür. Çalgı eğitiminde bu süreçlerin önemslenmemesi halinde karşılaşılan güçlükler, öğrencilerin azimlerinin kırılmasına, çalgılarından soğumasına hatta bırakmasına sebep olabilmektedir (Çilden, 2006:547). Çilden'in bahsetmiş olduğu egzersizler ve çalışmalar, icracılar için dikkatle uygulanması gerekir. Çalgıda doğru tutuşu doğrudan etkileyebilirler. Ayrıca kullanılan egzersizler, günlük veya esere yönelik olarak doğru kategorize edilmelidir. Öğrencinin bir esere hazırlanmak için, sadece kaslarımızı ve pozisyon çalışmaları için uyguladığımız günlük egzersizleri yeterli olmayabilir. Özellikle ileri seviye icracılar için, çalgı eğitimi üzerinde büyük emek vermiş usta icracıların ileri seviye eserlerin zor pasajları için yazmış oldukları egzersizler incelenmeli ve esere başlanmadan önce uygulanmalıdır.

Çalgı eğitiminde istenilen davranışları kazanabilmek, hedeflenen müzikaliteye ulaşabilmek şüphesiz ki usta bir öğreticinin gayreti ile mümkün olabilecektir. Öğrencilerin, derslerde öğrendiği teorik bilgileri uygulamaya dönüştürebilmesi, öğretmenini taklit etmesi, ondan ilham alması ile mümkün olabilecektir.

1.4. Flüt Ailesi

Çalgı bilgisi bir eğitimci, icracı, besteci ve beste düzenleyici için çok önemlidir. Her çalgının temel özelliklerini bilmek gerekmektedir. Özellikle icracı ve eğitimcilerin

kendi çalgılarının tüm özelliklerini iyi bilmesi gerekmektedir. Çalgıların bir arada çalındığı, topluluk haline dönüştüğü oluşumlar iki bölümde düşünülebilir.

- 1. Senfoni Orkestrası:** Buradaki çalgı toplulukları, yaylı, üflemeli ve vurularak çalınanlardan oluşur.
- 2. Armoni Muzikası:** Buradaki çalgı toplulukları üflemeli ve vurularak çalınanlardan oluşur orkestra çalgıları ses rengi, yapı ve sesin elde ediliş yöntemine göre dört ana kümeye ayrılırlar,

- a) Tahta üflemeli çalgılar
- b) Bakır üflemeli çalgılar
- c) Vurmalı - Tuşlu çalgılar
- d) Yaylı çalgılar (Güvençli, 2017:13).

Senfoni orkestrasının çalgı toplulukları içerisinde yer alan tahta üflemeliler, Obua, Fagot ailesi ve Flüt ailesinden oluşur. Flüt ailesinin başlıca üyeleri pikolo flüt, soprano flüt, alto flüt ve bas flüttür (Toff, 1996). Flüt topluluklarında ender de olsa kontrbas flüt kullanıldığı görülmektedir.

1.4.1. Flüt (Soprano)

Bir solo çalgı olmanın yanında orkestra ve bandolarda da kullanılan flüt, kendine özgü hoş ve çekici bir tınıya sahiptir. Bu uçarı ses rengi sayesinde dinleyiciler tarafından kolaylıkla fark edilebilmektedir. Tahta üflemeli bir çalgı olan Flüt için Fransızca 'da "flüte", Almanca 'da "flöte", İtalyanca ve İspanyolca 'da "flauto" ismi kullanılmaktadır. Flüt'ün tahta üflemeliler arasında olmasının sebebi ise ses renginin, diğer tahta üflemeliler ile birlikte mükemmel düzeyde kaynaşabilmesidir (Ülker, 2019:8).

Eskiden genellikle abanoz gibi sert ve dayanıklı ağaçlardan yapılan flüt, günümüzde altın, platin, gümüş ve nikel gibi madenlerden de üretilmektedir. Buna rağmen ses rengi ve çalma tekniği, tahta flütün niteliğini taşıdığından, bugün de tahta

üflemeli çalgılar grubu içerisindeki yerini korumaktadır. Günümüzde kullanılmakta olan flütün gövde ve kuyruk kısmı silindriktir ve iç çapı 19 mm, boyu 67 cm'dir. Yanda bulunan ağız deliğinden başka, gövde boyunca sıralanan 16-17 deliğe daha sahiptir. Flütün normal ses kapasitesi do3'den, do6'ya kadar 3 oktavdır, fakat bu sınır aşılabilmektedir (Yuvarlak, 2008). Alman asıllı çalgı yapımcısı Theobald Böhm, daha temiz ve parlak tınılara ulaşabilmek adına bu çalgıda bir takım değişiklikler yapmıştır. 1983 yılında yaptığı değişiklikler sayesinde flüt çalgısı teknik açıdan daha gelişmiş bir çalgı olarak son şeklini almıştır (Ülker,2019:8).

Şekil 1- Flüt (Soprano) (Koç, 2017:17).

1.4.2. Pikolo Flüt

Flüt ile aynı parmak pozisyonlarına sahip olan pikolo, soprano flütün yarı boyunda olmasından dolayı bir oktav daha tizdir. Standart bir pikolo'nun ayak (kalak) uzvu yoktur ve en pes sesi re sesidir. Pikolo, orkestra çalgısı olarak 1700'lerde ortaya çıkmış ve 18. yüzyılın ortalarında daha çok kullanılmaya başlanmıştır (Yuvarlak, 2008).

Bir flüt için yazılmış pasajı zorlanmadan çalabilir. Flüt çalgısının aksine orkestrada yalnızca bir adet çalıcısı bulunur. Çalım tekniğinin benzerliği sayesinde ikinci ya da üçüncü flüt partisini seslendiren sanatçı, gerek görülen yerde piccolo partisini de çalabilir. Orkestra içerisinde yoğunluk olarak orta ses bölgesi öne çıkmaktadır. Çoğu eserde flütün en tiz oktavında bulunan sesleri eşzamanlı (unison) çalar. Bazen de tahta nefesli çalgılarda mevcut olan bir melodiyi oktav ya da iki oktav inceden seslendirerek özel parlak ses tınılarını orkestraya kazandırabilir.

Orkestranın hep beraber (tutti) çalınan pasajlarında ise en üstte duyulacak şekilde orkestrayı doruk noktasına taşıyabilir. Bunu, birinci kemanların pasajlarını bir

oktav inceden, ya da eşzamanlı (unison) olarak çalarak rahatlıkla gerçekleştirebilir (Çelak, 2014:3).

Şekil 2- Pikolo Flüt (Koç, 2017:17)

1.4.3. Alto Flüt

Alto flütün Rönesans'a kadar uzanan oldukça eski bir geçmişi vardır. Jacopo Neni'nin 91 cm uzunluğunda olan ve 1600'lü yıllarda yapılan silindirik flütü günümüze kadar gelen ender örneklerdendir. Standart modern tipi, Boehm'in sol bas flütüdür. 86.36 cm uzunluğunda ve 26 mm çapındadır. Boehm'in bas flütü, normal flütün dörtlü aşağı ses aralığına sahiptir. En kalın do, sol olarak ses verir. Do flüt ve *flute d'amor*'dan oldukça farklı bir yapıdadır. Çalgının sol el parmak durumları millerle yükseltilmiştir. Böylece el, rahat bir duruma kavuşmuştur (Yuvarlak, 2008).

Alto flüt, boyu normal flütten biraz daha uzun, borusu biraz daha geniş olan çalgıdır. Ses genişliği, mekanizması ve çalınışı normal flüt ile aynıdır. Tek farkı aktarımlı bir çalgı olması, yani yazılan sesler çalındığında farklı bir ses tonunun hissedilmesidir. Yazılan ses tam dörtlü aralık kalından duyulur: Örneğin Do notası çalındığında, dört aralık kalınındaki Sol sesi çıkar. 3. Flüt yerine 'alto flüt' zaman zaman kullanılır. Orkestra partilerinde sık kullanılmaz. Genellikle özel bir renk yakalamak için veya Do flütün alt seslerini genişletmek için kullanılır. (orta do'dan aşağıdaki sol'e kadar) Ses tınısı normal flüte göre daha ılık, koyu, olgun ve yuvarlaktır. Orkestraların bazılarında bulunmaz bazısında ise hiç kullanılmaz. Alto flüt, Maurice Ravel, Igor Stravinski ve daha modern besteciler tarafından çok ender kullanılmıştır. Sol anahtarı kullanılarak yazılır (Çelak, 2014:4).

Şekil 3- Alto Flüt (Koç, 2017:18)

1.4.4. Bas Flüt

Sol flüt, bas flüt olarak tanınmakla birlikte, bas flüt ve alto flüt belirgin bir şekilde birbirinden ayrılmaktadır. Bas flüt, ailenin diğer fertlerine göre flüt ailesiyle daha az bir ilişki içindedir. Bu flüt daha az bilinir, ender yapılır ve çalınır. Ailenin diğer fertleri gibi oldukça köklü bir geçmişi vardır. Metalden olan bu flüt 129.54 cm uzunluğunda, 32 mm çapında, en alt do sesine doğru oldukça gösterişli ve güçlü bir sese sahiptir. Tüm bunlara rağmen yapısı hantaldır. Sonraki modellerde baş kısmı bir bobin yardımı ile bükülmüş ve böylece icracı çalgıyı eğri bir biçimde daha rahat tutabilmiştir (Yuvarlak, 2008). Normal flütün bir oktav altındadır. Klarnet gibi çalgılar tarafından sesi kolayca bastırılabilmesi için genellikle sadece flüt korolarında kullanılır (Çelak, 2014:6).

Şekil 4- Bas Flüt (Koç, 2017:18)

1.5. Türkiye’de Flüt Eğitimi

Türkiye’de flüt eğitimi Osmanlı İmparatorluğu’nda II. Mahmut (1808 - 1839) döneminde başlamış ve günümüze kadar süre gelmiştir. II. Mahmut dönemine kadar mehter müziği ve mehterhaneler vardır. Buralarda din, tarih ve askeri müzik icrası yapılmaktaydı. İlk askeri bando denebilecek bu müzik kurumu ordu içerisinde varlık göstermekteydi. Çalgı olarak nakkare, davul, zil, kös, zurna ve borular kullanılmaktaydı. II. Mahmut zamanında Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılmasıyla (Vaka-i Hayriye)

mehterhaneler de kaldırılmış oldu. Daha sonra Asakir-i Mansure-i Muhammediye adıyla Batıdakine benzer bir ordu kurulmuştur. Askeri alanda geniş bir değişim ve yenilikler dönemi böylece başlamıştır. Bu değişim ve yenilikler sonucunda askeri birliklerin yürüyüşlerine eşlik edecek bandoların görevlendirilmesi gerekliliği de ortaya çıkmıştır. Bu amaç doğrultusunda 1831 yılında Muzika-i Hümayun kurulmuştur. Bu okulun başına paşalık rütbesi ile İtalya'dan gelen tanınmış müzisyen Gaetano Donizetti'nin kardeşi Guiseppe Donizetti (flütçü Donizetti Paşa) getirilmiştir. Donizetti'yi Ahmet Necip Paşa (flütçü), Guatelli Paşa, Aranda Paşa sırasıyla izlemiştir. Günümüzdeki Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının temelleri de böylece atılmıştır (Ergüder ve Yılmaz, 2015a).

Cumhuriyet dönemine gelindiğinde, Osmanlıda var olan sisteme göre belli değişikliklere gidilmiş ve günümüze kadar uzanan flüt eğitimi süreci başlamıştır. 27 Nisan 1924'te Atatürk'ün emriyle Ankara'ya nakledilmiş olan Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti, Millî Savunma Bakanlığına bağlanmıştır. Bu sıralarda orkestranın kadrosu 45-50 kişi kadardı. Flüt grubunda grup şefi Kadri Özozan, şef muavini Ali Rıza Bey vardı. Bir yandan da müzik öğretmeni yetiştirecek bir okulun açılması için girişimler sürmektedir. Zamanın Millî Eğitim Bakanı Vasıf Çınar ve arkadaşları, Atatürk'ün desteğini alarak Ankara'da Musiki Muallim Mektebi'ni kurmaya karar verirler. Altı ay sonra 1 Kasım 1924'te bu karar gerçekleşmiş olur. Okul müdürlüğüne, Orkestra Şefi Zeki Bey atanır (Ergüder ve Yılmaz, 2015b).

Ülkemiz müzik eğitiminde flüt, yalnız bireysel çalgı eğitimi derslerinde değil aynı zamanda toplu çalma derslerinde de etkin bir biçimde kullanılmaktadır. Bireysel çalgı eğitimi derslerinde çalgılarıyla ilgili temel becerileri kazanıp belli bir bilgi düzeyine ulaşan öğrenciler, toplu çalmanın en gelişmiş ve teknik biçimi olan Orkestra/Oda Müziği dersinde bu becerileri geliştirip, teknik olgunluğa ulaşmanın yanında toplu çalmayla ilgili kalıcı bir öğrenim gerçekleştirmektedirler. Bireylerin zihinsel, duyuşsal ve fiziksel koordinasyon becerilerinin yanında sosyal gelişimlerinde de önemli bir rol üstlenen toplu çalma eğitimi kapsamındaki derslerin biri orkestra diğeri oda müziği dersleridir (Varış, 2016).

Flüt eğitimi her yaştan bireyin müziksel işitme, zevk eğitimi ve yaratıcılığının geliştirilmesi gibi pek çok özel amaca hizmet eden, müzik eğitiminin önemli bir aracıdır. Müzik sanatının kolları içerisinde, çalgı eğitiminde sıklıkla kullanılan bir çalgıdır. Tahta üflemleri çalgılar arasında yer alan flüt geniş bir repertuvar zenginliğine sahiptir. Repertuvarının genişliği ile öğrencilerin çalmak istediği eserlere kolay ulaşmasına, dinlediği müziklerin içerisinde flüt çalgısını fark etmesine, dolayısıyla çalgıyı sevmesine, dinleme ve yaratıcılık becerisinin de gelişmesine katkı sağlayacaktır (Eke, 2012:16).

Ülkemizde yaygın eğitim kurumları kapsamında verilen flüt derslerinin yanı sıra, mesleki müzik eğitimi veren güzel sanatlar liseleri, güzel sanatlar ve eğitim fakültelerinin müzik bölümleri ve konservatuvarlarda, belirli eğitim programları dâhilinde flüt eğitimleri verilmektedir. Flüt eğitimi alan öğrenciler, belirli bir düzeye getirilerek teknik bilgi ve beceri düzeylerinin artırılması hedeflenmektedir.

Ülkemizde yaygın ve örgün müzik eğitimi kapsamında her yaş ve seviyeye uygun müzik eğitimi veren kurum bulunmaktadır. Araştırmamızın kapsamındaki mesleki müzik eğitimi veren konservatuvarlar ele alındığında ise, çalgı eğitimlerine ilköğretim 5. Sınıf, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeylerinde başladıkları görülmektedir. Dolayısıyla müziğe erken yaşta konservatuvarlar kapsamında akademik bir eğitim alarak başlayabilme düzeyi ilköğretim 5. Sınıf, diğer bir ifadeyle ortaokul kademesidir.

1.5.1. Tarihsel İşleyişte Eğitim Veren Flüt Hocaları

Türk müzik eğitimi tarihi sürecini incelediğimizde, profesyonel anlamda müzik eğitiminin Osmanlı döneminde, Enderun mekteplerinde verilmeye başladığını görmekteyiz. Müzik eğitiminin geliştirilerek profesyonelleşmesi Muzika-i Hümayun'un kurulmasına dayanmaktadır. Yabancı ülkelerden davet edilen öğretmenler ve Donizetti'nin seçtiği çalgı hocaları ile ilk askeri bando kurma süreci başlamıştır. Osmanlı döneminde, örgün öğretim içerisinde okullarda müzik eğitimi ilk olarak 1869 yılı içerisinde "Eğitim Genel Tüzüğü'nün (Maarif-i Umumiye Nizamnamesi)" yürütülmeye başlanması ile gerçekleşmiştir.

Cumhuriyetimizin kuruluş dönemlerini incelediğimizde ise Saffet Atabinen isminin ilk Türk orkestra şefi ve flüt sanatçısı olduğu bilgisine ulaşmaktayız (<http://idso.gov.tr/idso.htm>). Saffet Atabinen, Muzika-i Humayun kurumuna 1863 yılı içerisinde girmişti ve burada Roberti isminde bir flüt hocası ile birlikte çalışma fırsatı yakalamıştır. II. Abdülhamit döneminde müzik eğitimi almak için Paris şehrine gönderilmiştir. Paris Konservatuvarında bir yıl süre ile aldığı müzik eğitimi içerisinde solfej ve genel müzik teorisi eğitimleri de yer almaktadır. Bunun sonucunda saray orkestrasında yer alma fırsatı yakalamıştır. Bu dönemde yetişmiş en önemli flüt sanatçıları arasında yer alan Saffet Atabinen, 1908 yılında Muzika-i Hümayun orkestrasının şefliğine getirilmiştir.

Cumhuriyetin kuruluş sürecinde arşiv kayıtlarında Zahit Özsezen ismine de rastlanmaktadır. Zahit Özsezen, ilk olarak Musiki Muallim Mektebi'nde, sonrasında ise Ankara Devlet Konservatuvarı bünyesinde flüt eğitmenliği yapmıştır. Aynı zamanda flüt sanatçısı olan Özsezen, Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti'nde (Bugün ki ismiyle Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası) 40 yıl boyunca görev almıştır. Özsezen, pek çok flüt öğrencisi yetiştirmiştir. Yetiştirdiği öğrenciler arasında Şahin Yüzüak, Saki Şarıl, Nidai Tüzel, Cahit Koparal, Halil Ekseriyet, Nurettin Güler, Ümran Palalı ve Aycan Sancar gibi başarılı isimler yer almaktadır.

Zahit Özsezen'in öğrencileri arasında yer alan Prof. Cahit Koparal (1928-2001) ülkemize, flüt eğitimi adına önemli kazanımlar sağlamış isimler arasındadır. Ankara Devlet Konservatuvarı mezunu olmanın yanı sıra Viyana Müzik Akademisi'nde de eğitim almış ve mezun olma başarısı göstermiştir. Cumhurbaşkanlığı Devlet Senfoni Orkestrası'nda, Ankara Devlet Opera ve Balesi Orkestrası'nda, İzmir Devlet Senfoni Orkestrası'nda flüt sanatçılığı görevini üstlenmiştir. Aynı zamanda İzmir, Ankara ve Adana şehirlerinde bulunan Devlet Konservatuvarları ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde de öğretmenlik yaparak pek çok sanatçı ve müzik eğitimcisi yetiştirmiştir. İzmir Devlet Konservatuvarında çeyrek asrı aşkındır flüt öğretmenliği yapan Dr. Öğr. Üyesi Çiler Akıncı, Koparal ekolü ile yetişmiştir. Prof. Cahit Koparal adına Marmaris Kültür ve Sanat Derneği tarafından ulusal düzeyde flüt yarışmaları düzenlenmiştir (<http://www.cahitkoparal.org>)

Zahit Özsezen'in öğrencileri arasında yer alan bir diğer isim ise Nidai Tüzel'dir. Tüzel, Ankara Devlet Konservatuvarından mezun olduktan sonra Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda ve Ankara Devlet Opera ve Balesi Orkestrası'nda flüt sanatçısı olarak görev almıştır. İzmir Devlet Konservatuvarında da uzun yıllar flüt derslerine girmiştir (Say, 1992).

Dönemin başarılı flüt icracıları ve eğitimcileri arasında yer alan Prof. Dr. Mükremin Berk (1917-1996) de Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti'nde uzun yıllar flüt grup şefi, aynı zamanda topluluğun müdürlüğü görevlerini üstlenmiştir. İzmir Devlet Senfoni orkestrasının da kurucu üyesidir (<http://arsiv.ntvmsnbc.com>).

Flüt eğitimi konusunda tarihe geçmiş bir diğer isim ise Muzaffer Tema'dır. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda 1945 yılına kadar flüt sanatçılığı görevi yapmanın yanı sıra, İstanbul Konservatuvarında flüt öğretmenliği de yapmıştır (Say, 2002).

Kâmil Şekerkanan 'da ülkemizin önemli flütçüleri arasında yer almaktadır. Flüt derslerini A. Antonyadis'ten alan Şekerkanan, 1958 yılında Ankara Devlet Opera Orkestrası'nda flüt sanatçılığı yapmıştır. 1964 yılında ise İstanbul Belediye Konservatuvarında flüt öğretmenliği yapmıştır. 1972-1975 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde önemli görevler üstlenen Şekerkanan, ülkemize döndüğünde İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nde flüt sanatçılığı görevini üstlenmiştir. Yetiştirdiği önemli öğrencileri arasında Sibel Kumru Pensel ve Doç. Dr. Halit Turgay yer almaktadır (Yuvarlak, 2008).

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda flüt sanatçılığı görevi yapan Halil Ekseriyet, Şahin Yüzak ve Saki Şarıl isimleri de ülkemize flüt adına önemli kazanımlar sağlamışlardır. Devlet sanatçısı ünvanına sahip Prof. Gülşen Tatu'da flüt adına çok önemli başarılarla imza atmış, ülkemizi uluslararası arenada temsil etmiştir. Sibel Kumru Pensel ve Bülent Evcil gibi bazı flüt sanatçıları da ülkemizi uluslararası düzeyde temsil etmektedirler (Kara, 2010).

1.5.2. Flüt Eğitiminin Faydaları

Eğitim içindeki yeri hakkında yüzyıllardır görüş sunulan ve kabul gören müzik, günümüzde de birçok nedenden dolayı okul programlarında yer almaya devam etmektedir. Bu nedenler arasında; müziğin kendine özgü anlatım yolu olan sesler aracılığıyla “estetik bir yaşantı” sağlaması, her fikirden müzikle uğraşanlara zihinsel ve duygusal yönden dinlenme/eğlenme olanağı vermesi, kültürel birikimleri tanımalarını sağlaması, ayrıca boş zamanlarını doldurmak ve sorumluluk duygusunu geliştirmek sayılabilir (Göğüş, 2008).

Müzik eğitimi (MEB, 2006);

- Kendisi ve çevresiyle barışık,
- Ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan,
- Vatan ve millet sevgisine sahip,
- Çevresindeki olaylara, değişim ve gelişmelere duyarlı,
- Güzel sanatların her türüne açık,
- Mutlu, kişilikli ve özgüveni olan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaya yöneliktir.

Flüt eğitimi, bir çalgı eğitimi olmasının yanında öğrencilerin bireysel ses eğitimi ve işitme kabiliyetlerini de geliştirir (Üstün, 2010). Bu çok yönlülüğü ile birlikte flüt eğitimi için, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmek için kullanılabilecek bir çalgı eğitimi koludur denilebilir.

1.5.3. Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Zorluklar

Flüt eğitiminde öğrenciye kazandırılmak istenen beceriler; doğru tutuş, doğru nefes kullanımı, çalgıda hâkimiyeti sağlama, deşifre becerisini geliştirme, vibrato yapabilme ve benzeri temel becerilerdir (Soytok, 2012). Bunların yanı sıra flüt çalgısını

çalmak isteyen öğrencinin müziksel yeteneğinin yanı sıra fiziksel özelliklerinin de uygun olması gerekmektedir. Fiziksel olarak uygunluğu; dudakların aşırı kalın olmaması, dişlerin sorunlu olmaması, sağ ve sol elde herhangi bir fiziksel problemin olmaması şeklinde sıralayabiliriz. Öğrencin aynı zamanda ritim ve ezgi duygusunu geliştirmeyi, deşifre ve teorik eğitim bilgisini de her zaman ileriye taşımayı hedeflemesi gerekmektedir (Soytok, 2012). Tüm bunlara ilaveten Soyток (2012), yanlış tutuşlar ve duruşlardan dolayı el, kol, boyun ve bel ağrısı hissedileceğini ve flüt çalarken rahatsız olan kişilerin uzun süreli ve başarılı bir şekilde performans ortaya koyabilmelerinin mümkün olmayacağını belirtmektedir.

Flüt çalan birinin tüm vücut ağırlığını iki ayağına eşit bir şekilde vermesi, dik durması, ayaklarının omuz genişliği kadar açılıp sol ayağını biraz daha önde tutması, kolların omuz hizasında durması, flüte üflerken ağız içi ve boğazını geniş bir pozisyonda tutması, bileklerinin yumuşak bir pozisyonda olması gereklidir. Aynı zamanda flüt olabildiğince yere paralel tutulmaya çalışılmalı ve baş da dik tutulmalıdır. Doğru duruş ve dengeli bir pozisyon flüte hâkim olma açısından çok önemlidir.

Sol elin işaret parmağının ilk boğumu, flüt gövdesindeki do perdesinin önündeki boşluğa koyulur. Flüt tutuşunda dengeyi sağlayan ilk unsur bu şekildedir. Sağ elin başparmağı ise fa tuşunun tam altına koyulur ve flütün altından dengeyi sağlar. Yine sağ el serçe parmak ise flütün kuyruktaki mi bemol perdesinin üzerine koyularak üstten dengeyi sağlar.

2. BÖLÜM

KONSERVATUVARLARIN FLÜT EĞİTİM PROGRAMLARI

2.1. Eğitim Programı

Çalgı eğitiminin alt boyutlarından birini oluşturan flüt eğitimi, öğrencinin çalgıya yönelik duyuşsal, bilişsel ve devinişsel kazanımlara ulaşabilmesi gibi belirli amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilen bir eğitim alanıdır. Flüt eğitiminde nitelikli bir öğrenme-öğretme sürecinin oluşturulabilmesi için verilen eğitimin kalitesinin en üst seviyede tutulması gereklidir. Kaliteli eğitimin sağlanabilmesi için de çalgı eğitimcisinin, öğrencinin öğrenmesini olumlu olarak destekleyecek bir eğitim programı hazırlaması ve hazırladığı programı planlı bir şekilde uygulaması gerekir (Üstün, 2012:103-122).

2.2. Yarı Zamanlı Eğitim Veren Konservatuvarların Flüt Eğitim Programları

2.2.1. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yarı Zamanlı Flüt Eğitim Programı Müfredatı

İstanbul Üniversitesi'nin yarı zamanlı flüt eğitimi programı toplamda 5 sınıftan oluşmaktadır. Her bir sınıf seviyesi için çalınması gereken etüdler, gamlar, barok - klasik eserler, romantik - çağdaş eserler ve sınav programları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir (<http://cdn.istanbul.edu.tr>, 2019a).

Tablo 1- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 1.Sınıf Flüt Eğitim Programı

A)	Flütten düzgün ses çıkarmak. Tutuş ve ağız pozisyonuna dikkat etmek.
B)	İlgili öğretim elemanının belirleyeceği (piyano eşlikli veya eşiksiz)
C)	İki etüd.

D)	Gamlar; Do Majör-La min. Fa Majör-Re min. Sol Majör- Mi min. Re Majör
----	---

Tablo 2- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 2.Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Barok - Klasik	G. F. Handel Sonat sol min. Bölümler J. P. Rameau Menuet from "Platee" J. S. Bach Siciliano (Mi bemol majör sonattan 2. bölüm) T. Albinoni Sonat la min. 1. veya 3.bölüm J. Hook Sonat fa majör 1. bölüm
B) Romantik - Çağdaş	A.Ridaut "Dawn untiy night" A very easy 20. century album G.Meunier Quatre Mirliflutes no. 1 "Premie" W.van Dorsslear Au petit T rionon A very easy 20. century album Josept Horovitz What the tree told me A very easy 20. century album
C) Etüdler	H.Altes 1. kitap E.Köhler Schule für Querflöte E.Köhler op. 55 45 Duet M.Moyse D.S.A.T 1.2.3.4 ve bisleri
Sınav	A) veya B) listelerinden bir piyanolu parça ve 2 etüd

Tablo 3- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 3. Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Barok – Klasik	G.F. Handel Kolay bir sonatın tümü C.W.wan Gluck Paris Helen operasından "Gavotte" E.Köhler Borcarole op.33 no.3 T.Albinoni Sonat la min, bölümler J.Hook Sonat fa majör tümü Arcancelo Coreılı Sorabande ve Rigaudon W.A.Mozart La flute enchantee "Invocation"
B) Romantik - Çağdaş	E.Bozza Quatre Pieces Focilesden bölümler G.Meunier Quatre Mirli flutes no. 3 "Elegance" G.Holst· Jupiter' s theme E.Satie· Gymnopedie no.3 D. Shoctakovich Waltz Scherzo H.Tomasi Le petit chevrier corsa
C) Etüdler	H.Altes 1. kitap E.Köhler Schule für Querflöte E.Köhler op. 55 45 Duet. M.Moyse D.S.A.T 1.2.3.4 ve bisleri Goriboldi Etudes Mignonnes op. 131 E.Köhler 20 leichte lektion op. 93
Sınav	A) veya B) listelerinden birer piyanolu parça ve 2 etüd

Tablo 4- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 4. Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Barok - Klasik.	G.F. Handel Sonatlardan biri J.J.Quantz 6 sonattan biri J.Haydn Adagia - Presto TlAlbinoni, Sonat la min tümü W.AMozart Cinq airs extraits de la flute enchantee"
---------------------------	--

	1.2.3 veya 4.5. bölümler
B) Romantik - Çağdaş	H.Berlioz Villianell J.lbert Aria P.Hindemith Echo C.Nilsen The fog is lifting C.Chaminade Pastoral enfantine C.Debussy Reveire
C) Etüdler	H.Altes 1. kitap E.Köhler Schule tür Querflöte E.Köhler ap. 55 45 Duet M.Moyse D.S.AT 1.2.3.4 ve bisleri. Gariboldi Etudes Mignonnes op. 131 E.Köhler 20 lelchte Iektion op. 93
D) Sınav	A) veya B) listelerinden birer piyanolu parça ve C listesinde 2 etüd (melodik ve teknik)

Tablo 5- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Barok –Klasik	G.F. Handel Sonatlardan biri J.J.Quantz 6 sonattan biri G.P. Telemann Suit la min. bölümler M.Blavet ' Sonat no.2 “la vibray” W.AMozart Sonatlardan biri W.AMozart Andante G.P. Telemann Konçerto sol majör J.Chr. Friedr. Bach Sonat fa majör
B) Romantik – Çağdaş	Ph. Goubert Madrigole J.lbert Histories'den bölümler G.Foure Berceuse op. 16 C.Debussy En Bateau

	G.Hüe Serenade
C) Etüdler	H.Altes 1. kitap E.Köhler Schule für Querflöte E.Köhler op. 55 45 Duet M. Moyse D.S.AT 1.2.3.4 ve bisleri Gariboldi 20 petit etudes op.132 E.Köhler 20 leichte und melodische lektionen üp. 93 M. Moyse 50 Melodiques etüd es 1.kitap J. Falk 15 Atonales etudes F.d.Grossen 100 Tagliche Übungen
Sınav	A) veya B) listelerinden birer piyanolu parça ve C) listesinden 2 etüd (Melodik ve teknik)

2.2.2. Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı Yarı Zamanlı Flüt Eğitim Programı Müfredatı

2007-2008 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarının Yarı Zamanlı Müzik ve Bale İlköğretim Okulu, İlköğretim seviyesindeki öğrencilerin müzikal becerilerinin, küçük yaşlardan itibaren geliştirilmesi amacıyla faaliyete geçmiştir. Sahne Sanatları Bölümü'nde sadece bale sanat dalında, Müzik Bölümü'nde ise yaylı çalgılar, üflemeli çalgılar ve piyano dallarında eğitim verilmektedir. Özel yetenek sınavı ile başvurdukları bölümde eğitim hakkı kazanan öğrenciler, haftada iki ders saati bireysel çalgı dersleri, iki ders saati de solfej dersleri olarak disiplinli bir temel müzik eğitiminden geçmektedirler. Bu programın amacı, yetenekli çocukları erken yaşta sistemli ve doğru bir biçimde eğitmek ve tam zamanlı lise eğitimine hazırlamaktır (<http://konservatuvar.akdeniz.edu.tr>, 2019a). Her bir sınıf seviyesi için çalınması gereken etüdler, gamlar, piyanolu parçalar, barok - klasik eserler, romantik - çağdaş eserler ve konçertolar toplu halde aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir (<http://konservatuvar.akdeniz.edu.tr>, 2019b).

Tablo 6- Akdeniz Üniversitesinin Ortaokul 4-5-6-7 Sınıflarının Flüt Eğitim Programı

Konular	Flüt öğrencilere tanıtılır ve 3 parça olan çalgıyı söküp takmak öğretilir. Nefes tekniği ve diyaframın işlevi hakkında bilgi verilir. Nefes egzersizleri ile eğitime başlanır. Dudak pozisyonu oturtulur ve 2 oktav çalışılır. Nefes tekniği, dudak pozisyonu, ve üflemeli çalgı tutuşu üzerinde çalışılır. Ton anlayışı geliştirilir. 2 oktav gamlar ezber çalınır. Dilli seslere girme egzersizleri yapılır. Piyanolu parçalar ile müzikal anlayış geliştirilir.
Gamlar	Do Majör-la minör Sol Majör-mi minör Fa Majör-re minör Re Majör-si minör Si Bemol Majör-sol minör La Majör-fa diyez minör
Etüdler	Taffanel-Gaubert Complete Flute Method Vol.1 M. Moyse Le Débutant Flutiste (Flüte başlangıç) Kathy Blocki Blocki Flute Method Book 1
Piyanolu Parçalar	Louis Moyse Forty Little Pieces for Begginer Flautists Pucihar Blaz Luna's MAgic Flute

Tablo 7- Akdeniz Üniversitesinin Ortaokul 5-6-7-8 Sınıflarının Flüt Eğitim Programı

Konular	Daha önceki yıllarda öğrenilmiş gamlar ve yeni gamlar 3 oktav olarak çalışılır. Parmak tekniğinin hızlandırılması, Staccato ve nüans egzersizleri yapılır. Sonat formu tanıtılır, stil çalışması yapılır. Vibrato çalışmaları yapılır.
----------------	--

Gamlar	Önceki yıllarda öğrenilmiş gamlara ek olarak; Mi Bemol Majör-do minör Mi Majör- do diyez minör
Teknik Egzersizler	M.Moyse “De la Sonarite” Trewor Wye Parmak Egzersizleri
Etüdler	Giuseppe Gariboldi Etudes Mignonnes Op.131 Ernesto Köhler Op.33, 1.Cilt E. Prill Op.7, 1.Cilt
Piyanolu Parçalar	Telemann Süit la minör (seçilen bölümler) Mozart Andante Pucihar Blaz Flute at Play
Sonatlar	J.Baptiste Loeillet Sonatlar M.Blavet Sonatlar M.Leclair Sonatlar Haendel Sonatlar
Konçertolar	Vivaldi Konçerto Sol Majör Gluck Konçerto Sol Majör Leclair Konçerto Do Majör
Not	Flüt için yazılmış bütün alıştırıcıları ve eğitim amaçlı parçaları sıralamak mümkün olmayacağı için, yukarıdaki liste yalnızca bir yol gösterici olarak ve fikir vermek için hazırlanmıştır. Doğal olarak her flüt öğretmeni kendi aldığı eğitim ve teknik anlayışına göre kendi belirleyeceği alıştırma ve eserleri öğrencilerine çaldırır. Ama bu açıklamaya diziler (gam) dâhil değildir. Ayrıca, her yıl için listelenen eserler ve teknik çalışmalar bir önceki yılın ya da yılların dağarına ek olarak düşünüldüğünden önceki yılların eserleri tekrar yazılmamıştır.

2.3. Erken Müzik Eğitimine Başlayan Konservatuvarların Ortaokul Flüt Eğitim Programlarından Örnekler

2.3.1. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Ortaokul Flüt Eğitim Müfredatı

İstanbul Üniversitesi'nin ortaokul flüt eğitim müfredatı toplamda 4 sınıftan oluşmaktadır. Her bir sınıf seviyesi için çalınması gereken etüdler, gamlar, piyano eşlikli eserler, barok - klasik eserler, romantik - çağdaş eserler ve sınav programları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir (<http://cdn.istanbul.edu.tr>, 2019b).

Tablo 8- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Etüdler	H. Altes – Method I G. Gariboldi “Die Ersten Übungen” G. Gariboldi Die ersten Übungen, E. Köhler Op.33 1. Kitap
B) Piyano Eşlikli Eserler	J. Hook - Fa Majör Sonatine D. Schostakovich – Vals W.A. Mozart – Allegretto J.S. Bach – Menuet A. Corelli - Gigue
C) Gamlar	Tek diyez tek bemol majör ve minör gamlar
Sınav	Bir piyano eşlikli eser, farklı bestecilere ait iki etüd ve gamlar
Notlar	Flütten düzgün ses çıkarmak, tutuş ve üfleme pozisyonuna dikkat etmek.

Tablo 9- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 6. Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Etüdler	H.Altes – Method 1 E. Köhler – Schule für Querflöte E.Köhler – Op. 55, 45 Duet Rechart Etüd Kitabı M.Moyse – D.S.A.T. 1,2,3,4
B) Piyano Eşlikli Eserler	G.P.Handel – Sonat sol minör G.P.Handel – Sonat la minör J.P.Rameau – Menuet from ‘Platee’ T. Albinoni – Sonat la minör J.S.Bach – Sonat Mi bemol majör M. Dautremere – A petits pas G. Faure – Berceuse G. Faure – Sicilienne R. Clerisse – Fantaisie W.A.Mozart – Andante
C) Gamlar	3 diyez 3 bemol majör ve minör gamlar
Sınav	Bir piyano eşlikli eser, farklı bestecilere ait iki etüd ve gamlar

Tablo 10- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 7. Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Etüdler	H.Altes –Method 1 M.Moyse – D.S.A.T. 1,2,3,4 Gariboldi – Etudes mignonnes op.131 J.Andersen –24 petit etudes Op.33 J.Andersen – 26 little caprices Op.37 J.Andersen – 18 Etudes Op.41
-------------------	--

B) Piyano Eşlikli Eserler	W.A.Mozart –Andante W.A. Mozart – Rondo Re majör J. Andersen – Norma Fantaisie Cl. Debussy – En Bateau G. Donizetti – Sonat G.P.Telemann – Suit la minör M. Blavet – Sonat G. Ph. Telemann - Zwölf Fantasien für Querflöte ohne Bass G. Pergolesi – Konçerto C. Stamitz – Konçerto Gretry – Konçerto do majör
C) Gamlar	4 diyez 4 bemol majör ve minör gamlar
Sınav	Farklı dönemlere ait iki piyano eşlikli eser, iki etüd ve gamlar

Tablo 11- İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 8. Sınıf Flüt Eğitim Programı

A) Etüdler	E. Köhler Op.33 3. Kitap J. Andersen - Etudes Op.15 Donjon - Huit etudes de salon J. Andersen - 24 Etudes instructives dans tous les tons Op.30
B) Piyano Eşlikli Eserler	J.S.Bach – Sonat Sol minör J.J.Quantz – 6 Sonattan biri Fr. Kuhlau –Thema und Variationen J. Andersen –Fantaisie Norma Ph. Gaubert –Nocturne et Allegro scherzando

	J.B.Boismortier– Sechs Suiten für Querflöte solo, Op.35 G. Platti – Sonat C.Nilsen – The fog is lifting C.Chaminade – Pastoral enfantine G. Fr. Handel – Sonat J.S. Bach – Sonat J. Haydn – Konçerto G. Pergolesi – Konçerto J.J. Quantz – Konçerto A.Vivaldi – Konçerto Sol majör
C) Gamlar	Tüm gamlar
Sınav	Farklı dönemlere ait iki piyano eşlikli eser, iki etüd ve tüm gamlar

2.3.2. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Ortaokul Flüt Eğitim Müfredatı

Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda ortaokul düzeyinde flüt eğitimi 5. sınıfta başlamaktadır. Her bir sınıf seviyesi için çalınması gereken gamlar, etüdler ve sınav programları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir (<http://konservatuvar.deu.edu.tr>, 2019a, 2019b, 2019c).

Tablo 12-Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Gam	Marsel Moyse gam kitabı
Etüd	Emil Prill Etüd Köhler op.33
Sınav	Gam kitabından seçilecek 2 gam ve farklı karakterlerde seçilecek 2 adet etüd.

Tablo 13- Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 6. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Gam	Sol majör- La minör, Fa majör - Re minör
Etüd	E. Prill “Method for Boehm flute” metodu içerisinden No: 99, 102, 103, 104
Sınav	Gam listesinden seçilecek 2 gam ve farklı karakterlerde seçilecek 2 adet etüd.

Tablo 14- Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 7. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Gam	Sol majör- mi minör, Fa majör -Re minör,
Etüd	G. Garboldi “30 kolay ve aşamalı etüd”
Piyano Eşlikli Eser	P.Proust “Sonatine” Marcello “Sonat op. 2” Telemann “Sonat Fa Majör 1. Bölüm”

Sınav	Gam listesinden seçilecek 2 gam, farklı karakterlerde seçilecek 2 adet etüd ve piyano eşlikli eserlerden bir tanesi.
--------------	--

Tablo 15- Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 8. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Gam	3 majör- 3 minör gam
Etüd	G.Gariboldi “20 Etüd op.132”
Piyano Eşlikli Eser	J. Mouquet “la flüte de pan 1. Bölüm”, Haydn “Sonat” (herhangi biri) Chopin “Variations on a thema by Rossini”
Sınav	Gam listesinden seçilecek 3 majör ve 3 minör gam, farklı karakterlerde seçilecek 2 adet etüd ve piyano eşlikli eserlerden bir tanesi.

2.3.3. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Ortaokul Flüt Eğitim Müfredatı

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı’nın ortaokul düzeyinde flüt eğitimi 5. sınıfta başlamaktadır. Her bir sınıf seviyesi için öğrenilmesi gereken konular, yararlanılacak metodlar, teknik çalışmalar, parçalar, etüdler, sonatlar, konçertolar ve ara/genel sınav programları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir (<http://www.konser.hacettepe.edu.tr>).

Tablo 16- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 5. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Konular	Flüt'ün tanıtılması: a) Flüt'ün parçalanması, parçalarının takılması, ayarlanması, temizlenmesi ve taşınması. b) Nefes tekniğinin iyi ayarlanması. c) Ağızlık ile çalışmalar d) İyi bir vücut pozisyonu sağlanması ve iyi bir flüt tutuşu elde edilmesi. e) Tam ve düzgün bir sesin elde edilmesi. f) Perdelerin üzerinde parmakların duruşu. g) İki majör, iki minör gamın öğrenilmesi.
Yararlanılacak Metodlar:	Altes: 1.Kitap (1.Kısım) Emil Prill : (Op.7) G.Gariboldi: Die Ersten Übungen (E.Peters) G.Gariboldi: Ersten Mignones
Ara ve Genel Sınav Programı	a) İki gam b) İki parça c) Öğretmenin seçtiği parçalar
Notlar	Sınavda çalınacak solo parça/eser ya da eserler seçenekli olarak yazılabilir. Sınav programı ezber olarak seslendirilir.

Tablo 17- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 6. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Konular	Flüt'ün tanıtılması: a) Nefes tekniğinin iyi ayarlanması. b) İyi bir vücut pozisyonu sağlanması ve iyi bir flüt tutuşu elde edilmesi. c) Tam ve düzgün bir sesin elde edilmesi.
----------------	---

	d) Perdelerin üzerinde parmakların duruşu. e) Dört majör, Dört minör gamın öğrenilmesi.
Yararlanılacak Metotlar	Yararlanılacak Metotlar: Altes: 1.Kitap (1.Kısım) Emil Prill : (Op.7) G.Gariboldi: Die Ersten Übungen (E.Peters) G.Gariboldi: Ersten Mignones R.Valentine 12 Sonat Taffanel Goubert Egzersizler Short Pieces Loliet Sonatas
Ara ve Genel Sınav Programı	Ara ve Genel Sınav Programı: a) İki gam b) İki parça c) Öğretmenin seçtiği parçalar.
Notlar	Sınavda çalınacak solo parça/eser ya da eserler seçenekli olarak yazılabilir. Sınav programı ezber olarak seslendirilir.

Tablo 18- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 7. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Konular	Teknik için: a) Düzgün ve güzel bir ton, temiz bir entonasyon elde etmek için uzun seslere değişik nüanslarla devam etmek (uzun sesler vibratosuz olmalı). b) Her oktavda aynı dinamiğe sahip olmak. c) Üç bemol, üç diyezli gamların minörleri ile öğretilmesi
Yararlanılacak Metotlar	Yararlanılacak Metodlar: G.Gariboldi: Etüdes Mignones Altes: 1.Kitap (2.kısım)

	Tafanel Goubert: Exercices Journaliers Marcel Moyse: 24 petit Etüdes Melodiques et var. Demerssman: 50 Etüdes Chantantes Köhler: Op.33 No: 1
Parçalar	24 Short Concert Pieces R.Valentine: 12 Sonat G.F. Handel: Sonatlar B.Loeiltet: 12 Sonate G.F. Handel: For Unaccompanied Flute
Ara ve Genel Sınav Programı	Öğretmen sene içinde çalıştırdığı etüd ve parçalardan iki adet seçer. Öğrenci ilerlemiş ise İlköğretim 8.Sınıf konçertolarından biri verilebilir
Notlar	Sınavda çalınacak solo parça/eser ya da eserler seçenekli olarak yazılabilir. Sınav programı ezber olarak seslendirilir.

Tablo 19- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 8. Sınıf Flüt Eğitim Programı

Konular	Teknik için: a) Öğrenci uzun ses egzersizlerine değişik nüans uygulamalarıyla devam eder. b) Öğrenci teknik etüdlere başlar, gamları değişik hız ve şekillerde çalar. c) Öğrencinin Entonasyonu düzgün olmalı ve parlak bir ton elde etmelidir. d) Ayrı dil ve çift dil çalışmaları yapılır. e) Öğrencinin piyano ile beraber çaldığı parçalarda entonasyon kontrolü ve ritim beraberliğine önem verilir. f) Vibrato öğrenmeye başlar. g) Beş diyez, beş bemol gamlar öğrenilir.
----------------	--

	h) İmkân olursa oda müziği çalışmalarına başlatılır.
Teknik Çalışmalar	Taffanel Goubert Reichart: Op.5 M.Moyse: Games et Arpeges (480) Köhler: Op.33 1-2
Etüdler	Altes: 2.Kitap (3.kısım) Andersen: Op.30 Köhler: Op.66 veya Op.93
Parçalar	W.A.Mozart : Andante
Sonatlar	Handel : Sonat D-Dur Andersen: Sonat Op.56 (1-2-3-4-5)
Konçertolar	Quantz : G-Dur Vivaldi : 1 veya 2 tane Pergolesi : G-Dur Gluck : G-Dur Faure : Berceuse
Ara ve Genel Sınav Programı	1 Etüd 1 Sonat 1 konçerto
Notlar	Sınav programı ezber olarak seslendirilir.

2.4. Flüt Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi

Konservatuvarların çalgı eğitiminde verilen; mesleki ve profesyonel eğitim olmakla birlikte uzun süreli, kalıcı ve sağlam temellere dayanmaktadır. Nefes tekniğinin iyi kavranması, perdelerin üzerindeki parmak duruşu, doğru duruş, tutuş, tam ve düzgün ses çıkarmak flüt eğitiminde en temel kazanımlardır, bu nedenle ilk yıl çok önemlidir. Tüm temel kazanımları öğrenip sağlıklı bir öğrenim hayatını sürdürebilmesi açısından dikkatle ve özveriyle çalışmak gerektirir.

Konservatuvarların programların hepsinde 5.sınıf temel kazanımları aynı olduğu saptanmıştır. Doğru parmak pozisyonunun oturması ve flütte hâkimiyetin sağlanması açısından gam çalışmaları çok önemlidir. Gam çalışması bir bütün olarak düşünmeyi ve duymayı geliştirir. Her sene konservatuvar sınavlarında 1 majör, 1 minör gam öğrenciden çalınması istenir. Gam çalmada, ton kalitesi, nüanslar, cümle bütünlüğü parmak koordinasyonu açısından değerlendirilir. Etüd çalışmaları öğrenciler için gam çalışmalarının ve eserlerin arasında bir geçiş noktasıdır. Öğrenciyi teknik ve müzikal olarak geliştirir. Etüdler farklı ritimlerde, farklı artikülasyonlarda oldukları için öğrencinin geliştirmesine büyük katkı sağlar.

H. Altes, Emil Prill, E. Köhler, M. Moyse konservatuvarların kullandığı eğitici ve geliştirici, programlarda bulunan ortak etüd kitapları olduğu görülmektedir. Piyano eşlikli parçalar ile müzikalite geliştirilir. Farklı dönemlere ait eserlerin çalınması stil ve dönem özelliklerini tanıması açısından çok önemlidir. Flüt repertuarı çok renkli ve güzel eserlerden oluşmaktadır. Her flüt eğitmeni kendi aldığı eğitim, teknik anlayışına göre kendi belirleyeceği alıştırma ve eserleri öğrencilerine çaldırır. Öğrencinin piyano ile beraber çaldığı parçalarda müzikalite, entonasyon ve ritm beraberliğine önem verilir. Sınıf düzeylerine göre konçerto ve sonatlarında konservatuvar programlarında aynı ya da kazanım olarak benzeri eserler olduğu saptanmıştır.

3. BÖLÜM

FLÜT EĞİTİMİNDE UYGULANAN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ VE PEDAGOJİK YAKLAŞIMLAR

3.1. Flüt Eğitiminde Çalışma Yöntemleri ve Temel Kazanımlar

3.1.1. Duruş ve Tutuş Teknikleri

Çalgı çalmada üzerinde dikkatle durulması gereken noktalardan birisi de duruş ve tutuş teknikleridir. Duruş ve tutuş teknikleri tüm çalgılarda çalgıların yapı ve çalım olanaklarına göre farklılık göstermekte ve çalgı çalma sürecinde doğru duruş ve tutuş tekniklerinin kazandırılması da çalgı öğretimi sürecinde çalgı çalmadan kaynaklanabilecek bedensel rahatsızlıkların en aza indirilebilmesine katkı sağlamaktadır (Seyhan, 2019:29).

Flüt çalan müzisyenlerin ayakta duruşları, vücut dengeleri ve esneklikleri çok önemlidir. Genel olarak bakıldığında flütün çalınma pozisyonu, insan yapısına ve doğal duruş pozisyonuna aykırıdır. Vücutta bulunan kasları gereksiz yere zorlamamak, doğru bir duruş pozisyonu ile sağlanabilecektir. Bu yüzden bedenin tanınması, çalışmaların verimli geçebilmesi açısından önemlidir. Baş ve boyun bölgesi, doğal duruşa uygun bir rahatlıkta olması durumunda flüt çalımına denge ve destek sağlayacaktır. Özellikle flüte yeni başlayan kişilerin çalışmaları sırası veya sonrasında vücutunda anormal kasılma ve ağrılar meydana geliyor ise mutlaka duruş tutuş pozisyonlarını kontrol etmeli, vücudunu rahatlatmak için neler yapabilir araştırmalıdır (Ekebalkan, 2007).

Bedeninden destek almak, her müzisyen gibi flütçüler içinde önemlidir. Bedeni dengeli bir şekilde tutabilmek, iyi bir destek için en büyük unsurlardandır. Omurga, vücudun gövde kısmını, dolayısıyla vücudun büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bedenin dik ve rahat durabilmesi, omurganın rahatlığı ve dengesine bağlıdır. Omurga eğer sağlıklı bir duruş sergileyebilirse, tüm vücutta hareket kalite artar. Omurgadaki doğru ve esnek duruş, flütün, çalıcı tarafından daha kolay tutulabilmesi, taşınabilmesini sağlar. Müzisyenlerin kendi bedenlerindeki denge ve destek konusunda keşifleri, onların sağlıklı bir müzik hayatı geçirmelerini sağlayacaktır (Gray, 1999:43).

Flüt çalgısını icra esnasında üç temel unsur ön plana çıkmaktadır. Bunlar; denge, üfleme tekniği ve fiziksel duruştur. Vücudu flüte uyumlu hale getirmek, doğal duruşu sağlayabilmek oldukça önemlidir. Doğal ve dengeli bir duruşta flüt dudağa yaklaşmalı,

boyun düz bir hâl almalıdır. Boyunda ağrı oluşmaması ve hava kısıtlıklarının meydana gelmemesi adına bu doğallığa dikkat etmek gereklidir. Denge sağlama ve bütün vücuda orantılı bir şekilde devinişsel kabiliyet imkanı vermek, nefes alış verişini kolaylaştıracaktır. Hareket esnekliğinin sağlanması ile de flüt çalıcısı, teknik beceri ve ton geliştirme sürecinde avantajlar elde edecektir. Dengeden yoksun bir duruş-tutuş tekniğinde vücudun gerilmesi, kol ve ayak kaslarının kasılması, nefes alış verişlerde zorlanmaların yaşanması kaçınılmazdır. Vücudun dengesi tam anlamıyla sağlanabildiğinde beden esnekliği beraberinde hareket esnekliğini getirecek ve nefes alış veriş akıcılığı sağlanabilecektir (Pearsan, 2006:17).

Duruş ve tutuş pozisyonları özellikle başlangıç evresindeki flüt öğrencileri için çok önemlidir. Öğrenciler, mutlaka öğretmenlerinin ders esnasındaki uyarılarını dikkate alarak çalışma yapmalıdır. Çalışmaların, ayna karşısında gerçekleştirmesine önem gösterilmelidir. Ders esnasında çeşitli notlar tutmak, ses kayıt cihazı ile kayıt almak, öğrencinin tek başına yapacağı çalışmaların hazırlığı evresinde yararlı unsurlar olacaktır (Tatu, 2006:18.)

3.1.2. Nefes Alma ve Diyafram Kullanımı

Müziksel bir sesin yapısı, insan kulağına basınç uygulayan hava içerisinde titreşen dalgaları içermektedir. Bu ses dalgalarını oluşturmak için belirli bir dizin içerisinde gerçekleşen hava hareketlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Flüt çalgısında ses, havanın ağızlık aracılığı ile titreşimli dalgalara dönüşümü, ses üretim sürecinin en önemli aşaması olan nefes kullanımını ortaya koymaktadır.

“Flüt için, tıpkı diğer üflemeli çalgılarda da olduğu gibi, nefes almak ve vermek oldukça önemlidir. Doğru alınan ve verilen nefes, flüt çalan bireyin çalgısındaki özellikle ton kalitesi için çok faydalıdır. Bu doğrultuda flüt çalan bireyin ilk önce kendi bedenini tanıyıp, daha sonra nefes alma, verme çalışmaları yapması iyi olacaktır” (Kolay, 2018:19).

Diyafram bölgesine alınan hava, gergin bir şekilde ağız boşluğunun arka kısmı olan boğaza doğru yönelir. Boğaz kısmı, konuşma esnasında sabit bir hava akımını periyodik ve değişen bir geçişliliğe dönüştürmektedir. Silindirik ve dar yapısında bulunan

ses tellerine dokunan hava, sese dönüşmektedir. İçeride oluşan titreşimler bir rezonans odası oluşturur ve sonsuz sayıda ses dalgaları ile ağız boşluğuna yönelir. Üfleli bir çalgıda, boğazın daraltılması sonucu tek yönlü baskı oluşturulduğunda çok az bir hava akımı hareketi elde edilir. Böylece hem hava akımı basıncı hem de rezonans odasındaki titreşimler sıkıştırılmış ve ses için gerekli ortam engellenmiş olacaktır. Normal, yani oldukça çık bir boğaz pozisyonu, silindirik ve gerginlik gibi olağandışı herhangi bir durumdan kolayca etkilenebilir. Ses üretimi için tamamen rahat bir yaklaşım çık bir boğaz ile çalmanın ilk gereksinimidir. Boyun ve çene pozisyonunun boğazın açıklığını doğrudan etkilediği unutulmamalı, doğru ve en doğal pozisyon edinilmelidir (Çalışkan, 2017:20).

Diyafram nefesi kullanımının en doğru ve doğal pozisyonunu elde edebilmek, doğru ve bilinçli yapılacak egzersizler ile mümkün olabilecektir.

Diyafram nefesinin kullanımına ilişkin yapılabilecek egzersizlere örnek olarak şunlar sıralanabilir;

- a) Sırt üzeri yere yatılır. Karnın üzerine ağır bir kitap koyulur ve nefes alış verişlerinde karın dışarı çıkartılır ve kitap yukarı itilir.
- b) Ayağa kalkılır ve ayaklar omuz genişliğinde açılır. Nefes alış verişleri tııı ve sııııııı heceleri ile geniş bir şekilde yapılır. Kronometre tutularak nefes alış verişlerinin süresi arttırılmaya çalışılır.
- c) Ayağa kalkılır ve ayaklar omuz genişliğinde açılır. Nefes alış verişleri tııı ve sııııııı heceleri ile kesik şekilde yapılır. Diyafram kası genişletilerek alışverişler sıklaştırılır
- d) Ayağa kalkılır ve ayaklar omuz genişliğinde açılır. Vücut dik halde ilen 45 derece öne eğilir. Çene rahat bir vaziyet alır ve ağız yavaşça açılır. Eller bele konulur ve ağızdan seri şekilde kısa solumalar yapılır. Köpek

soluması tabiri kullanılan bu nefes alışverişi şekli yorucu fakat diyafram kasının geliştirilmesi açısından oldukça uygun bir egzersizdir.

- e) Spor aktivitelerinden yüzme ve koşma tercih edilir. Bu sporların müziksel çalışmalardaki gibi ritmik yapı kullanıldığı takdirde diyafram kası gelişimi ve nefes dengesinin sağlanmasına faydalı olduğu bilinmektedir.
- f) Bir balonu şişirerek diyafram kasını gözlemlenebilir. Balonun içerisine üfleme ve boşlatma ile de diyafram kası gelişme gösterecektir.
- g) Gündelik nefes alış verişlerde bir egzersize çevrilebilir. Arabada, otobüste, otururken ya da film izlerken bilinçli nefes alışverişleri, diyafram kası farkındalığımızı arttırabilecektir. (Toff, 2012:87)

Flüt çalabilme ve kaliteli ton üretimi sağlamanın temelinde, doğru nefes alıp vermeyi öğrenmek yatar. Diyaframı kullanma, tam anlamıyla yapılmadığı vakit, entonasyon problemlerinin yaşanması kaçınılmazdır. Nefes tekniğini iyi oturmuş bir öğrenci, nereye nefes alacağını, vücudunun neresine nefes alması gerektiğini ve nereye üfleyeceğini, üfleme zamanını iyi bilir. Tüm bunların ışığında alınan nefes rahatça yeter, ton daha verimli bir hal alır, özellikle cümle sonlarında yaşanan pesleşme problemi en aza indirgenir (Özen, 2017:10).

3.1.3. Flütte Ton Geliştirme

Temiz ve etkili bir ton kullanarak eserleri seslendirebilmek, her flüt icracısının hedeflediği bir noktadır. Nitelikli bir ton geliştirme; ağız ve kafa boşlukları, boğaz-göğüs ve diyaframın eşgüdümlü çalışması ile gerçekleşebilir. Bu eşgüdüm, ton üretimine katkı sağlayacak çalışmaları sürdürmek ve bilinçli egzersizler yapılarak kazanılabilir.

Flüt çalan kişi, teknik zorlukların üstesinden gelebilmek için aldığı nefesi karşıya doğru üflemeli, dudaklarını esnek tutmalı, dili esner gibi aşağı doğru çekmeli ve

üflenlen havayı dağıtmamalıdır. Diyafram desteğiyle beraber, birinci oktav seslerinde hava, ağızlığın içine, aşağı doğru, küçük delik oluşturarak ve basınçlı, ikinci oktavlardan itibaren dudaklar serbest, nefes karşıya doğru üflenmelidir. Üçüncü oktavda ise yumuşak bir ses elde edebilmek için diyafram desteğiyle beraber, boğazın açık olması ve ağız içinin yuvarlanması gerekmektedir. Karşıya doğru ve sıcak havayla üflenlen nefes beraberinde etkili, yumuşak bir ton getirecektir (Özen, 2017:12).

“Dudak ile oluşturulan delik küçüldükçe havada basınç oluşur ve daha soğuk hava dışarı çıkar, delik büyüdüğü daha sıcak hava meydana gelir. Hava artar iken dudaktaki delikte genişleme meydana gelir ise dişe çarpan hava parazitli sesler meydana getirir. Dudak pozisyonu bozulmadan küçük delik muhafaza edilir ise çok parlak ve güçlü bir renk elde edilir. Eğer hava daha yavaş üflenir ise alçak ve yumuşak bir ses elde edilir. Dudak pozisyonu korunup küçük delik ile çalınırsa parlak flüt tonu korunur iken, delik genişletildiğinde daha boğuk bir renk elde edilebilir. Dil öne geldikçe havanın izlediği akımı sekteye uğratar ve seste koyu ve boğuk bir tını meydana getirir” (Önertürk, 2015:5).

Flüt eğitiminde kaliteli bir ton geliştirebilmek için önemli bazı noktaları şu şekilde sıralanabilir:

1. Flüt çalıcısı, ön hazırlıklarını yaparak kendini flüt çalmaya hazır konuma getirmelidir. İki ayağını omuz genişliğinde açmalı, ağırlıkları iki ayağına eşit oranda dağıtmalıdır. Vücudu dik ve doğal bir duruş sergilemelidir.
2. Flütün ağırlığı büyük oranda bileklere ve ön kollara aktarılmalıdır. Parmakların hepsi perdelere yakın ve paralel olmalıdır. Doğal, kasılmadan parmaklar yerleştirildiğinde hızlı pasajlar için avantaj sağlanacaktır.
3. Dudakların serbestliği kontrol dahilinde olmalıdır. Çalınan oktavın düzeyine göre hava akımı yönlendirilmelidir.
4. Ağızın içerisi oldukça geniş tutulmalıdır. Dil, alt damağa doğru çekilmeli ve hava giriş çıkışı serbest olmalıdır.

5. Boğaz, şarkı söyleyecekmişçesine açılmalı, “o” ünlüsü kullanılarak ağzın içerisi yuvarlak hale getirilmelidir. İyice genişleyen ağızda hava akımı direkt olarak nefes borusuna çıkacaktır. Boğazdan pürüzsüz sesler çıkartılmaya önem verilmelidir. Flütten elde edilecek temiz sesler hoş tınılara dönüşecek ve etkili bir ton ortaya çıkarılacaktır.
6. Hangi çalgı çalınırsa çalınsın kişinin kendisini dinlemesi önemlidir. Çalgı çalarken yapılan hatalar duyulamayabilir ve bu durumda kişi çalışırken sürekli çalışını dinlemeye odaklayabilir. Ses kayıt cihazları yardımı alınarak çalışılan eserler kayıt altına alınabilir. Sonrasında bu kayıtlar dinlenildiğinde kişinin hatalarını duyma imkânı olacaktır. Kendi çalışını dikkatli bir şekilde dinleyen flütçü, ton üretimi sürecinde avantaj sağlayacaktır (Özen, 2017:7-8).

“Doğru bir üfleme tekniğine sahip olunması başlangıç düzeyinde en çok zorlanılan ve en çok dikkat edilmesi gereken konulardandır. Diyafram ve diyafram nefesinin teorik olarak öğretilmesinin ardından, bu nefes tekniği iyice yerleşene kadar çalışmalar yapılmalı, derslerde ufak egzersizlerle desteklenmelidir. Diyafram kullanımını kavramış öğrenciyle ağızlık çalışmaları yapılarak doğru üfleme pozisyonu ve ses üretiminin sağlanmasına çalışılmalıdır. Nitelikli bir tona sahip olmak için öncelikle doğru üfleme pozisyonuna ve kontrollü diyafram kullanımına ihtiyaç vardır. Bunu sağlayan öğrenci, elde etmek istediği tonun rengi ve hacmine göre ağız boşluğu, hava basıncı ve dil tekniğini kullanma çalışmalarına başlar. Flütte ton rengi genel olarak parlak ve mat” ifadeleri kullanılarak betimlenir” (Aytemür, 2016:77-78).

Tonun parlaklığı ve matlığına yönelik olarak üfleme pozisyonu ve hava basıncı arasında ilişki bulunduğu söylenebilir. Doğru üfleme pozisyonunu keşfedebilmek, dudakların esnek ve serbest olmasıyla ve gerginlik, kasılmalardan uzak durulması ile mümkün olabilir. Üst dudak alt dudağa kıyasla önde durarak flüte aktarılacak hava akımı aşağıya doğru yönlendirmelidir. Çenenin gevşek tutulmasıyla ağız boşluğunun genişletilmesi hava akımının doğru yönlendirilmesine yardımcı olacaktır. Boğazın açık tutulması sağlanmalıdır; böylelikle ciğerlerden gelen havanın nefes borusundan ağıza

aktarılması kolaylaşacaktır. Bunun için boğazın, esniyormuşçasına açık tutulması sağlanmalıdır (Üstün, 2012:110).

Erken yaşta flüt eğitimine başlayan öğrenciler için ton geliştirme sürecinde çeşitli yöntem ve tekniklerden yararlanılması kaçınılmazdır. Bu süreci öğrenciye işitsel ve görsel olarak aktarabilmek, öğrenme süreci kolaylaştıracak ve kalıcı hale getirilmesinde yardımcı olacaktır. Çalarak gösterme yöntemi özellikle ton gelişimi için kullanılabilirliği yüksek bir yöntemdir. Çalarak gösterme yalnızca görsel anlamda değil, aynı zamanda işitsel olarak da öğrenciye uyarıcı görevi görebilir. Öğrenci, öğretmenin çalışını izlediği zaman aynı zamanda onun çalışını dinlemektedir. Oktavlar arası geçişleri ve kaliteli tonun nasıl elde edilebileğini keşfetmek konusunda kararlı öğrenci, öğretmeni ile arasındaki ton farklılıklarını ayırt edebilir. Görsel anlamda nefes çalışmaları için kullanılabilecek balon ve elektrikli süpürge örnekleri kullanılabilir. Ton geliştirme çalışmalarına uygun yorumlar “daha açık,” “daha koyu,” “daha belirgin,” “daha belirsiz” şeklinde olabilir. Yorumlar ve tanımlamaların renkler ve cisimler kullanılarak belirtilmesi, olumlu yönde sonuçların elde edilmesine sebep olabilecektir. Ton kalitesi konusu, başlangıç düzeyindeki öğrenciler için soyut ve anlaşılması güç bir kavramdır. Yeterli bilgi birikimine sahip olmayan öğrencilerin kalite konusunda öğretmenleri kadar bilinçli olmamaları çok normaldir. Sıfırdan flüt eğitimine başlayan bir öğrenci için ses çıkarmak, tuşlara basabilmek konuları esnasında bile ton geliştirme konusuna atıflar yapılmalı ve görsel işitsel araçlar ile öğrencilere ön bilgiler kazandırılmaya çalışılmalıdır (Ceyhan, 2014:66-67).

3.1.4. Entonasyon

Entonasyon kelimesinin anlamı doğru tonlamadır. “Çalgı, frekansı doğru olan bir temel ses üzerine çalındığında, sabit olan frekansa uyum sağlayabiliyorsa entonasyon doğrudur. Bir seste rezonansı olması gerekenden fazla olan ses tiz, olması gerekenden düşük olan ses ise pes olarak tanımlanır” (Coşkun, 2010:33).

Flüt, akort edilmeden önce mutlaka ısınması beklenmelidir. Soğuk bir flütte frekanslar doğru ayarlanamayabilir. Senfoni orkestrası çalgılarında olduğu gibi flüt çalgısı da akort edilirken la sesini referans alır. Elektronik akort cihazları yardımı ile bu

akort işlemi kolaylıkla yapılabilir. Flüte üflendikten sonra ses perdesinin akort cihazı ile eşleşip eşleşmediği kontrol edilir. Ana gövdeyle birleştirilen flütün baş kısmının ana gövdeye monte edildiği uzunluk yaklaşık 3,5 cm'dir. Bu baş kısmının ana gövdeyle bağlantı boyunu flüt baş kısmını içeri veya dışarı çekerek ayarlayarak sesin perdesi değiştirilebilir. Referans aldığınız akort aletine göre daha yüksek perdeden çalıyorsanız bu baş kısmını dışa doğru çekmelisiniz. Eğer daha alçak perdeden çalıyorsanız bu baş kısmını içeri doğru itmelişiniz. Özetle flütün daha pes çıkarması için baş kısmı dışarı çekilerek daha tiz ses için içeri itilerek ayarlanmalıdır. Flütün baş kısmının kapalı ucunda akort mantarı bulunmaktadır. Bu mantarının pozisyonunun da doğru ayarlandığından emin olmanız gerekir. Düzgün bir ton elde edebilmek için bu mantarın konumu önemlidir. Bu mantar pozisyonunu kontrol etmek için temizleme çubuğunun arka ucunu mantara değene kadar flütün baş kısmından içeri sokun temizleme çubuğundaki çizgi şeklindeki çentik üfleme deliğinin merkezine denk geliyorsa mantarın pozisyonu doğrudur (<http://yanflut.blogspot.com>).

Akort edilebilen tüm çalgılarda olduğu gibi flütte de akort, verimli bir çalışmanın ön koşuludur. Bozuk bir akort ile yapılan çalışmalar, müzisyenin kulak eğitimi de sekteye uğratabilir. Akortsuz çalışmanın beraberinde getirdiği bir sonuç olarak, yanlış ses frekanslarına duyarsızlaşan müzisyenler, topluluk ile yapılan müzik çalışmalarında entonasyon sorunlarıyla karşılaşabileceklerdir.

Bütün bu ön hazırlıklara rağmen, çalgıların çalış esnasındaki sürekli değişebilen sıcaklıkları da yeni bir entonasyon sorununu beraberinde getirebilir. Böyle durumlarda iyi dinlemek, uyum sağlamaya çalışmak ve bunları yapabilmek için de yeterli derecede çalgıya hakimiyet ve esnek olabilmek esastır. Bazı küçük düzeltmeler ile dudak ve üflenen hava hızının değişimi ile bu sorunu bertaraf etmek mümkündür (Tatu, 2006:77).

3.2. Flüt Eğitiminde Pedagojik Yaklaşımlar

3.2.1. Öğretmen-Öğrenci İletişimi

İletişim, insanlar arasında anlamları ortak kılma sürecidir. Başka bir ifade ile iletişim; duygu, düşünce, istek ve bilgileri karşı tarafa anlayacakları bir dilde aktarma

sürecidir. Öğretmenin bilgi, duygu, istek ve düşüncelerini öğrencilerine anlayacakları bir dille aktarabilmesi, iletişim yollarını etkin kullanabilmesiyle mümkün olacaktır. Öğretmenin ne öğrettiği kadar, nasıl öğrettiği de önemlidir. Öğrenme ve öğretme sürecinde etkin sonuçların alınması için iletişim faktörü kaçılmaz bir ihtiyaçtır. Ders ortamında etkin bir öğrenme ortamı, öğretmen tarafından sağlanabilir. Öğretmenlerin, iletişim kanallarını açık bırakacak öğrencilere diyalog fırsatları tanımaları önemlidir. Öğretmenin yalnızca ders anlatan, sınav yapan ve sınıfı değerlendiren kişi olmadığı açıktır. Olumlu sınıf ortamının oluşumu ve öğretmen-öğrenci ilişkisinin sağlanması birbirlerini etkilemektedirler (Pilten, 2007:11).

İletişimine önem veren bir öğretmenin başarılı olabilmesinin önkoşulu güçlü bir iletişim becerisine sahip olmasıdır. İyi bir iletişimin yolu açık, öz ve anlaşılır bir dil kullanmaktır. Ders içerisinde yapılan açıklamalar, sunular anlaşılır olmalı, verilmek istenen mesaj doğru aktarılmalıdır. Öğretmenin sunuş becerilerini kullanma becerisi bu açıdan önem kazanır. Ses tonu, jest ve mimikler, göz kontağının kurulabilmesi, iletişim kanallarının açıklığına işarettir. Öğretmenin verdiği ipuçları, pekiştireçler, dönüt ve düzeltmeleri kullanımı, öğrencilerin derse aktif olarak katılımlarını ve sınıf içi etkin iletişim ortamının yaratılmasına zemin hazırlar. Öğrenme ortamının iletişim kanalları ne kadar zengin ve çok yönlüyse, öğrenme süreside o denli kalıcı olarak gerçekleşecektir (Yılmaz, 2004:50-54).

Yapılan birçok araştırmaya göre, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşim, öğretme-öğrenme sürecinde istenilen sonucun alınması, başarılı etkili bir iletişim becerisini gerektirdiği ortaya çıkmıştır.

Başarılı ve etkili bir iletişim için;

- Öğretmen öğrencisini olduğu gibi, kendi potansiyeli dahilinde, bir bütün olarak kabul etmelidir.
- Kişisel sorunlarına duyarlılık göstermeli, çözüm yolu bulmasında yardımcı olmalıdır.

- Öğrencilerini birey olarak önemseyip, onların özsaygılarını geliştirmeleri için yardımcı olmalıdır.
- Her öğrencinin öğrenme süresinin, başarı düzeyinin farklı olduğunu kabul etmelidir.
- Öğrencilerin sorunları üzerinde değil, çözüm yolları üzerinde durmalıdır
- Öğrencilere karşı tehdit, hakaret, fiziksel ceza gibi olumsuz davranışlar sergilememelidir.
- Öğrencinin kişiliğini değil, yanlış davranışını eleştirmelidir.
- Öğrencilerine sorumluluk almaları için fırsatlar tanımalıdır.
- Tüm öğrencilerine karşı eşit davranmalı, istenmedik davranışlar ortaya çıktığında esnek, bağışlayıcı ve tutarlı olmalıdır.
- İstenilen davranış ve tutumları açıkça belirtmeli ve anlamlandırmalıdır.
- Öğrencilerin karşısında her zaman temiz ve güler yüzlü olmalıdır
- Öğrencilerin anlayabileceği açık bir dil kullanıp, ses tonunu anlattığı konuya uygun ayarlamalıdır (Şeker, 2000:32).

“İstenilen düzeyde bir öğrenme faaliyetinin meydana getirilebilmesi için; öğrencilerin kendilerini iyi hissedecekleri, çeşitli öğretmen ve öğrenci sorunlarından arındırılmış, öğretmenlerin öğrencilerle birlikte öğrenme için takım ruhu ile yoğunlaştıkları bir ortamın oluşturulması, öğrencilerin bilimsel ve sosyal ihtiyaçlarının ve gereksinimlerinin karşılandığı bir ortamın meydana getirilmesi gereklidir” (Uslu, 2000:9).

Öğretmen öğrencileri korkutmayan, aşağılamayan, onlara kucak açan bir atmosfer oluşturduğunda; öğrencilerin de dinamik bir şekilde öğrenmeye çalıştıklarını görebilir. Böyle bir çevreyi oluşturmak kolay değildir. Öncelikle öğrenci ve öğretmen arasında karşılıklı güven ve saygı olmalıdır. Öğretmen, bu güven ve saygıyı öğrencilere soru sorma hakkını vererek, tartışmalara katılmalarını teşvik ederek, hak ettiklerini vererek oluşturabilir. Bunlara ek olarak öğrencilerin kendilerine olan güven ve inançları yükseltilerek onların sorumluluk almaları sağlanabilir. Öğrencinin aldığı sorumlulukları yerine getirmesinden dolayı öğretmeni ve arkadaşları tarafından takdir edilmesi onun motivasyonunu da yükseltecektir (Güçlü, 2005:252).

Özellikle erken flüt eğitimde, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel özellikleri dikkate alınarak her öğrenciyi farklı bir birey olarak kabul edip bireysel farklılıklar önemsenmelidir. Öğrencilere çalgılarında öğrenmeleri gerekli olan temel teknik ve becerilerin kazandırılması sürecinde karşılıklı iletişim kanalları her zaman açık tutulmalıdır. Öğrencilerin, ders içi ve ders dışı sorunları dinlenilerek ve zamanında tedbirler alınarak, çalgı çalma becerileriyle ilişkili eksiklikler dinlenerek öğrencilerin flüt performanslarında ilerleme sağlamak mümkün olabilecektir

3.2.2. Flüt Eğitimi Süresince Öğretmenin Rolü

Öğretmen, öğretim programları kapsamında öğrencilere kazandırılmak istenen hedef davranışları, davranış değişikliklerini kazandırmakla görevlidir. Öğretmenin bu görevlerine genel anlamda “öğretme” denilir. Söz konusu hedef davranışları öğrencilere kazandırabilmek, konuyu bütünsel olarak ele alarak çeşitli yöntem ve teknikleri uygulamakla gerçekleşebilir. Konuya dair bilgi, fikir ve düşünceleri öğrencileriyle paylaşan öğretmen, bunun sonucunda öğrencilerden benzer davranışları görmek istemektedir (Şeker, 2000:20).

“Öğretmenin, eğitim sürecinde rol ve sorumlulukları vardır. Çeşitli sınıflamalar yapılmakla birlikte bu rol ve sorumluluklar: öğrenmeyi sağlama, sınıf yönetimi, değerlendirme, güven verme, mesleksi ustalık, topluluk liderliği başlıkları altında sıralanabilir. Bir öğretmen olarak öğretim sürecindeki başarı ve başarısızlığının çoğu onun rollerini, sorumluluklarını ve gücünü nasıl kullandığıyla ilgilidir. Sıcak, hevesli,

heyecanlı, işe yönelik ve düzenli olma, çeşitli materyalleri kullanma, açıklamalar yapma, derse bir önceki dersi özetleyerek başlama, arka arkaya birkaç soru sorma yerine tek ve açık bir soru sorma öğrenci başarısı ile olumlu ilişkiler gösteren öğretmen davranışları olarak bulunmuştur. Başarılı öğretmenlerin öğrencilerinden akademik beklentisi olan, onları teşvik eden, akademik gelişmelerinden sorumluluk payı çıkaran, konusuna hakim, derste konusu ile ilgili çalışmalara yönelik olan, aktif ve bilgili kişi olarak belirlenmektedir. Öğretmen başarısı öğrencinin başarısına, tutumuna, ilgi ve becerisine yansımaktadır” (Sünbül, 2006:11).

Flüt ile yeni tanışan öğrencilerin, bazı güçlüklerle karşılaşmaları olağandır. Bu durumla karşılaşan öğrenciye, öğretmeni tarafından verilecek olan tepki çok önemlidir. Öğrencinin özgüveninin kırılmasına kesinlikle izin verilmemelidir. Başlangıç aşamasında temel teknik ve becerilerin kazandırılması adına etüd ve egzersizler çok önemli olsa da, öğrencilerin heveslerinin kırılmaması için dengeli bir politika izlenmelidir. Kırıcı ve aşırıya kaçan kötü eleştirilerden uzak durulmalıdır. Öğretmenin vereceği olumlu ve yapıcı dönütler, somut örnekler ile birleştğinde öğrencinin duruma hakimiyeti artacaktır. Öğrencinin düzenli ve bilinçli çalışma alışkanlığı kazanması için öğretmenler iyi bir rol model olmalıdır. Flüt eğitiminde temel becerilerin kazandırılması, üfleme tekniklerinin geliştirilmesi, öğrencilerin flütle ilgili yaşantılarını ileri düzeylere taşıması, müzikal gelişimlerini sürdürebilmeleri amaçlanmalıdır (Üstün, 2012:120).

Öğretmenlerin, öğrenciler için örnek bir model olması, derslerde çalgılarıyla onlara örneklemeler yapmaları oldukça önemlidir. Onların motivasyonlarını üst seviyede tutarak kendilerini devamlı geliştirmelerini ve bunun için çaba göstermelerini sağlaması, günlük egzersiz programlarını uygulamalarına devam etmelerini desteklemesi öğrencilerin çalgı çalma becerilerinde gelişme gösterebilmeleri açısından etkili olacaktır. Ancak öğretmenin flüt eğitimindeki rolü yalnızca öğrencilere teorik ve performansa dayalı bilgileri sunmak, flüt ile ilgili temel becerileri, aktarmak değildir. Özellikle flüt eğitimine erken yaşta başlayan öğrencilerin öğretmenleri ile bağ kurması kaçınılmazdır. O halde öğretmenlerin davranış eğilimlerinin, öğrencilerin üzerinde etkili olacağı söylenebilir. Olumlu davranış eğilimleri, problemleri olan, bunları tartışmak ve düzeltmek isteyen ama bu konuda başarılı olamayan öğrenciler üzerinde güven

oluşturabilmek adına bir çözüm yoludur. Olumsuz davranış eğilimleri ise öğrencinin yalnızca öğretmeninden soğumasına değil, derse karşı tutumuna, motivasyonuna ve Öz yeterlik algısına da olumsuz yönde etki edecektir. Öğretmenin öğrenciyi yetiştirme sürecindeki davranış eğilimleri, uygulayacağı yöntem ve teknikleri mutlaka onların bireysel farklılıklarına ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olmalıdır.

3.2.3. Verimli Çalışma

“Müzikte yetenekli olmak, çabuk öğrenebilme ve hızlı uygulamaya geçmek çok önemli bir özellik olmasına rağmen tek başına bir şey ifade etmez. Bireylerin kendilerine ait olan zamanlarını en etkili ve verimli bir şekilde değerlendirmeleri gerekmektedir. Dersin öğretmeni tarafından belirlenecek bir programla bireyin her gün bireysel çalışma yapması gerekmektedir. Bu çalışmalarda öğrenilen teknik konuların pekiştirilmesine, alıştırmalara, etüdlere, ilk bakışta nota okumaya, nefes ve diyaframı geliştirecek egzersizler yapmaya önem verilmelidir. Çalgı öğretiminde süreklilik ilkesi öğrencinin derslere tam devamını ve her gün programlı olarak bireysel çalışma yapmasını gerektirmektedir. Bu nedenle her gün belirli bir çalışma süresi ayrılmalı ve ona uyulmaya çalışılmalıdır. Çalışmaya başlamadan önce çalışma süresinin akıllıca planlanması çok önemlidir. Günlük çalışmada teknik konulara, alıştırma, etüdlere ve yapıtlar ile eskiden çalışılan parçaların tekrarına ve deşifreye yer verilmelidir” (Çimen, 1994:137).

Öğrencilere farklı konular dahilinde tartışma imkanları vermek, soru sormalarını teşvik etmek önemsemelidir. Tüm bilgileri öğrencilere hazır olarak sunmak, onların gelişimlerine engel olmakla eşdeğerdir. Öğretmenin rehberlik pozisyonundan öteye gitmemesi, bilgi ve birikimlerini öğrencilere kalıcı bir şekilde aktarabilmeleri adına önemlidir. “İyi bir ders için, öğretmen tarafından bilginin verildiği, öğrencinin pasif olduğu zaman ile öğrencinin aktif olduğu, herhangi bir problemin çözümünü düşünerek kendi çabasıyla bulduğu, egzersizlerini pekiştirdiği zamanların beraber yürütüldüğü çalışmalar diyebiliriz. Bu yöntem, yanında öğretmeni olmadan da öğrencinin gelişimine devam edebilmesini, kendi kendinin öğretmeni olmasını sağlar” (Artaud, 1996:35).

Bireysel çalgı çalışma alışkanlığını öğrenciye kazandırabilmek, hedeflenen davranışlar arasında yer almaktadır. Bireyin zihin gücünü aktif olarak kullanabilmesi,

öğretmen yokken bireysel çalışmalarında ona ışık tutacaktır. Zihin olarak çalışmalara odaklanamayan öğrenciler, hatalarını alışkanlık haline getirebilecektir. Bu istenmeyen bir durumdur. Bu yüzden öğrencilere çalışma ortamlarında geçirdiği vakti verimli olarak kullanabilmesinin yolları gösterilmelidir. “Çoğu öğrenci çalışırken, parmakları ve elleri ile alışık bir şekilde hareketleri yapmasına karşın, akılları başka yerdedir. Böyle bir çalışmada kontrolden yoksun olduğu için boşa gitmekte olan zaman ve emek vardır. Sadece zaman ve emek değil bir de zararı vardır. Çünkü akıl olaya karışmadığı için, yapılan hatalar varsa onlarda tekrarlanarak pekiştirilmektedir. Zamanla hatalı sesler kulağa etki etmez. Bu hatalar benimsenmiş olur. Bu tür bir çalışma şekli, yani akıl ve kulağın iş başında olmadığı zaman yapılan uygulama artık bir alışkanlık haline gelirse tekrar akıllı ve kulağı kontrol eder duruma getirmek çok fazla çaba gerektirecektir” (Büyükkaksoy, 1997:62).

3.2.4. Derse Aktif Katılım

“Derse katılım, öğrencinin istenen davranışı kazanması için kendine sağlanan işaretlerle belli bir düzeyde açık ya da örtük olarak etkileşmesi ve bu çabayı davranışı kazanıncaya kadar devam ettirmesidir. Kısaca, öğrencinin kendisine sağlanan öğretme durumunun ilgili öğeleriyle etkileşmesi ve bu etkileşimi davranışı kazanıncaya kadar sürdürmesidir” (Senemoğlu, 2018:452).

Derse katılım, doğrudan gözlenecek bir şekilde açık olabilir. Örneğin; öğrenci, derse ilişkin sorular sorarak, açıklamalar yaparak, örnekler vererek derse katılabilir. Flüt dersleri gibi uygulama esaslı yapılan müzik derslerinde de öğrenciler, üzerinde çalıştığı müzik cümlelerini seslendirerek, seslendirdiği müzik cümlelerini açıklayarak derslere aktif olarak katılım sağlayabilirler.

Öğrenciler bazen ders esnasında sorulan sorulara açık olarak cevap vermeyebilir, açıklamaları eksik yapabilir. Ancak zihinsel olarak öğrenmeyi gerçekleştiren işlemleri yapabilir ve açık katılan öğrenci kadar hatta bazen daha da etkili bir şekilde öğrenebilir. Bu durum bize, öğrencinin açık ya da örtük katılmasından öte her tür katılım türünde de öğrenme yaşantı kazanacak düzeyde etkileşimde bulunması ve bu etkileşimi sürdürmesinin önemini vurgulamaktadır. Öğrencinin yaşı ve gelişim seviyesi düştükçe

daha çok açık katılımı önem kazanır. Üniversite seviyesindeki öğrencilerin öğrenmesi ile ortaokul seviyesindeki öğrenmesi farklı olduğu, derse katılım türlerinin bunlardan etkilediği sonucu, yapılan araştırmaların bulgularıyla örtüşmektedir (Demirel, 2012:147).

Öğrenci katılımını sağlamak için alınabilecek önlemler ana hatlarıyla şu şekilde ifade edilebilir:

1. Öğrenme sürecinde öğrencilerin aktif katılımlarını sağlayabilmek, öğrencilere sunulan işaretlerin ve göstergelerin, güdülenme sağlayabilecek, öğrenme çabalarını arttırabilecek, başarıya götüren yolda yardımcı olacak nitelikte olması önemlidir. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, hedef davranışlara uygun olmalıdır.
2. Öğrenme sürecinde yapılacak olan pekiştiricilerin zamanı ve anlamı tutarlı olmalıdır.
3. Öğrencilerin eksiklik ve yetersizlikleri zamanında fark edilmeli ve düzeltmeye yönelik etkinliklerin verimliliği önemsenmelidir. Öğrencinin öğrenme eksik ve güçlüklerinin zamanında belirlenerek düzeltme etkinliklerinin etkili olarak yapılmasına özen gösterilmelidir (Senemoğlu, 2018:453-454).

“Başarılı bir öğretim için gerekli koşullardan biri olan derse katılma konusu aynı zamanda okul gelişim çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Araştırmalar, derse katılan öğrencilerin öğrenmeye daha açık ve akademik açıdan daha becerikli olduğunu ve daha fazla öğrenme stratejisi kullandığını göstermiştir. Derse katılan öğrencilerin ayrıca, öğrenme konusuna bağlandığı, güçlükler karşısında yılmadığı ve çalışmalarından hoşnut olduğu da araştırmalarca belirlenmiştir. Sonuç olarak derse katılım, öğrencinin çalışma isteğini, yetkinlik ihtiyacını ve öğrenme başarısını etkilemektedir. Bunun aksine öğrenciler derse katılmaya ilişkin motivasyondan yoksun olduğunda, derste sıkılmakta, dikkatleri kolay dağılmakta, okul etkinliklerini gerçek yaşama transfer edememektedir” (Eryılmaz ve Aypay, 2011:1221).

3.2.5. Tutum

Tutum bilimsel olarak ilk defa 19. yüzyılda incelenmeye başlanmıştır. Latince olan kökeni "harekete hazır" anlamına gelmektedir (Arkonaç, 2001:158). Thurstone'a göre tutum, "psikolojik bir objeye, yönelen olumlu veya olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelemesidir" şeklinde tanımlamaktadır (Thurstone, 1967:15). Allport'a göre tutum, "yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumudur." (Allport, 1967:4). Tutumlar hakkında yapılmış olan çeşitli araştırmalar, tutumların erken yaşlarda kazanıldığını ortaya koymaktadır (Kocabaş, 1997:141-145). Bu tutumlar çok önemli yaşantı ve deneyimler olmadıkça kolay bir şekilde değişmezler. Bu tanım ve açıklamalardan yola çıkılarak, tutumlarla ilişkin aşağıdaki özellikler sıralanabilir;

1. Tutum doğuştan gelen bir dürtü değildir. Yaşantı yoluyla kazanılan, toplumsallaşırken kültürel olarak edinilen bir olgudur. Diğer bir anlatımla, tutumlar yaşantılar yoluyla öğrenilmiştir.
2. Tutumlar gelip geçici değildir. Uzun süreler devamlılık gösterirler. Bu yüzden ki bireyler, yaşantılarının belli dönemlerde aynı düşüncelere sahip olurlar.
3. Tutumların önemli bir özelliği, birey ve nesne arasındaki ilişkiye bir düzen oturtmasıdır. Öğrenme ortamı içerisinde kademe kademe biçim kazanırlar ve bireyin, çevresiyle uyum göstermesini sağlarlar.
4. İnsan-obje ilişkisinde, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkar. Birey bir objeye ilişkin bir tutum oluşturduktan sonra, ona yansız bakamaz.
5. Bir nesneye yönelik geliştirilen olumlu ya da olumsuz tutum, ancak o nesnenin bir başka nesne ile karşılaştırılması neticesinde gerçekleşebilir.

6. Kişisel tutumlar gibi toplumsal tutumlar da vardır. Toplumsal tutumlar, toplumsal değer, grup ve objelere yönelik tutumlardır.
7. Tutum bir tepki şekli değil, daha çok bir tepki gösterme eğilimidir. Bir başka deyişle, tutumlar tepkide bulunmaya ilişkin bir eğilimdir.
8. Tutumlar olumlu ya da olumsuz davranışlara yol açabilir (Tolan, vd, 1985:261).

Müziğin etkili bir eğitim aracı olabilmesi için bireylere kasıtlı kültürlenme denilen eğitim süreci içerisinde istendik tutum, davranış ve bilgi kazandırması gerekir. Tutumlar duyuşsal, bilişsel ve devinişsel olmak üzere üç öğeden oluşur (Tolan, vd, 1985:261). Bireyin tutum nesnesine ilişkin inançları, bilgi yapıları ve düşünceleri *bilişsel öğe* olarak adlandırılmaktadır. *Duyuşsal öğe*; hoşlanma, sevme gibi duygusal tepkileri ifade etmektedir. Duyuşsal ögesi ağır basan bir tutumun değişmesi daha zor olmaktadır. *Devinişsel öğe*, bireyin düşünce ve duyguları doğrultusunda bir tutum nesnesine ilişkin davranış eğilimini ifade etmektedir (Konuk, 2011). Bu tutumlar bireylerin neye yaklaşması, neden kaçınması gerektiğini, diğer insanlardan beklentilerini, dünya görüşlerini, diğer bireylerin birbirleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları ayırt etmeyi, vizyonlarını ve değerlerini, başkalarına karşı varsayımlarını içeren duygu ve düşünceleri içinde barındırır (Tolan, vd, 1985:261).

3.2.6. Motivasyon

Doğada bulunan hiçbir nesne herhangi bir etki altında olmadan hareketsiz konumunda hareketli duruma geçemez. İnsan organizması da bu sebepten dolayı harekete geçmesi, bir işe başlayabilmesi için sebepler arar (Arık, 1996). Bu duruma eğitim açısından baktığımızda motivasyon, öğrencinin ilgisini ve merakını tetikleyen, öğrenciyi ders içerisinde etkin bir katılım sürecine sokarak yapıcı, yaratıcı ve faydalı öğrenciler olmalarını sağlayan en önemli etmenlerden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır (Uyulgan ve Akkuzu, 2014). Özellikle erken yaşta müzik eğitimi alan öğrencilerin, derslere karşı sorumluluklarını yerine getirebilmeleri ve başarılı birer müzisyen olabilmeleri için

yüksek bir motivasyon düzeyinde bulunmalarının bir gereklilik olduğu söylenebilir. Öğrenme - öğretme faaliyetleri, hem öğrenciler hem de öğretmenler için istek – azim, çaba ve devamlılık gerektiren bir süreçtir. Okulda motivasyon, bu süreci tetikleyen, aktif hale getiren temel güçtür. Sınıf içi öğrenme - öğretme faaliyetlerinin amaçlarına ulaşabilmesi için öğretmenin ve öğrencinin motivasyonu çok önemlidir. Öncelikle öğretmen öğretmeyi; öğrenci ise öğrenmeyi içtenlikle istemeli ve öğrenmeye hazır durumda olmalıdır. Motivasyon, öğrencinin ilgisini çekerek, onu öğrenme faaliyetinin içine çekebilen bir güçtür. Öğrencilerin beklentileri ile bu beklentilerini karşılamak için gösterdikleri çabaların sonuçları arasında tutarlılık ve uygunluk olmadığı durumda motivasyonsuzluk yaşanabilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin öğrenmeye karşı çaba ve isteklerini sürdürmeleri için içsel ve dışsal motive edilmeleri gerekmektedir (Gürdoğan, 2012:149-165).

Sınıf ortamında öğrencilerin motivasyonlarının sağlanabilmesi için öğrencileri güdüleme yollarını şu şekilde ifade etmek mümkündür:

- Öğrencilere bir davranışı kazandırmak için öğretmen model olmalıdır.
- Öğretilcek konuyu bir sorunla ilişkilendirmelidir.
- Öğrencinin dikkati sürekli olarak öğrenmeye yönlendirilmelidir.
- Güler yüzlü, sabırlı ve sevecen olunmalıdır.
- Öğrencilerin başarısızlıktan korkmamaları gerektiği sürekli olarak vurgulanmalıdır.
- Öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun olarak motivasyon ortamı sağlanmalıdır.

- Öğrenciyi utandırma, mahcup etme, gülünç duruma düşürme gibi davranışlardan sakınılmalıdır.
- Sözel övgüler kullanmalıdır.
- Öğrenciler dersin hedeflerinden haberdar etmelidir (Öncü, 2010:175 –177).

Müzik eğitimi şüphesiz ki diğer eğitim alanlarından oldukça farklı bir süreç izler. Bu farkı yaratan en önemli etkenlerden biri, eğitiminin ve öğrencinin yaratıcı özelliğinin olmasıdır. Müzik eğitiminde öğrencinin özgün bir yaratıcı ve yorumcu olarak yetişmesi kendi yeteneğinden sonra, eğitmen tarafından motive edilmesine, bu motivasyonun oluşum kaynağına ve süreç içindeki etki şekline bağlıdır (Günel, 1999:27).

Eğitim sürecinde başarıyı deneyimleyen öğrenci, eğitimi ile alakalı olan etkinliklere daha çok motive olabilmektedir. Ama eğer öğrenci eğitim sürecine motive değilse kendisi veya başkası tarafından belirlenen hedeflerini gerçekleştirememektedir ve bu da öğrencinin başarısız olmasına neden olabilecektir (Bandura, 1982:122-147).

Bir öğrencinin motivasyon kaynağını, öğrenmeye olan arzu ve isteği oluşturur. Öğrencinin istedik olarak gösterdiği çaba, başarıya ulaşma yolunda diğer tüm etkenlerden daha önemli bir yer teşkil eder. Flüt eğitimi süresince, çalgıyı çalışmaya duyulacak sebat ve performansa dayalı başarının sağlanması, şüphesiz ki öğrencinin çabası ve yüksek motivasyonu ile sağlanabilecektir.

3.2.7. Öz Yeterlik

Öz yeterlik için, bireylerin gelecekte karşılarına çıkabilecek güçlüklerin üstesinden gelme konusunda ne kadar başarılı olabileceklerine yönelik kendileri hakkındaki yargıları, inançlarıdır diyebiliriz. Öz yeterlik bir fonksiyon olarak düşünülmemelidir. Bireylerin becerisini kullanarak yapabildikleri ve yapabileceklerine yönelik yargılarının bir ürünüdür. Bireylerin karmaşık durumlarla baş edebilmesine, belirli bir eylemi başarma yeteneğine, bunu gerçekleştirebilme kapasitesine yönelik inancıdır (Çakır, 2012:136).

Tablo 20- Özyeterlik Algısının Karşılaştırılması

Öz Yeterlik Algısı Düşük Olan Birey	Öz Yeterlik Algısı Yüksek Olan Birey
İşi başaramayacağını düşünerek işe başlamayı sürekli olarak erteler.	İşi başarabileceğine olan inancı yüksek olduğu için gerektiği zaman başlar.
Küçük ya da büyük bir engelle karşılaştığında mücadele etmek yerine kendi yetenekleriyle ilgili şüpheler içinde boğulur.	Bir engelle karşılaştığında bunun aşılabilecek bir engel olduğunu düşünüp, tüm enerjisiyle mücadele eder.
İşi yaparken motivasyonu düşüktür, bu da başarısını ve enerjisini etkiler.	İşi yaparken motivasyonu güçlüdür. Zevkle ve enerjik bir şekilde çalışır.
Kendine olan inancı düşük olduğu için yapabileceğinden daha az emek harcar.	Kendine olan inancı yüksek olduğu için potansiyelinin üzerine çıkar.
Yaşamına küçük hedefler koyar.	Yaşamına büyük hedefler koyar.

Tablo 20’de görüldüğü üzere öz yeterlik algısı, bireylerin düşünme yöntemlerini ve duyuşsal tepkilerini de etkilemektedir (Saygı, 2009:36). Öz yeterlik algısı, özellikle eğitim alanında, akademik başarı, başarı ve başarısızlık algıları, hedef belirleme, mesleki gelişim, öğretim ve öğretmen eğitimi konularında araştırmalar yapılmasına neden olmuştur. Öz yeterlik algısı, insanların eylemlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu eylemler, bilişsel, güdüleyici, duyuşsal süreçlerle ya da hayattaki seçimlerle ilgili olabilir. Belli bir alandaki yüksek ya da düşük öz yeterlik algısı, insanların değişik süreçlerdeki eylemlerini ve kararlarını etkilemektedir (Atasoy, 2010:38-39).

Öz yeterlik algısı bireyin göstereceği davranışı, bir işteki performansının düzeyini büyük ölçüde etkilemektedir. Bandura’ ya göre, bireyler eğer yeteneklerinden emin değilse, hareket etmekten kaçınabilirler. Diğer taraftan, eğer eminlerse, başarı yolunda engellerle karşılaşabilecek olmasına rağmen, yaptıkları işte ısrarcı olurlar, işin

üzerine giderler. Bandura, yeterlik algısının, performans başarısından yani bireyin bir işi başarıp başaramamasından büyük ölçüde etkilendiğini belirtmiştir (Bandura, 1977:191-215).

Fiziksel açıdan bakıldığında, flütün üflemeli bir çalgı oluşu, nefes kullanımı ve dil koordinasyonu gibi pek çok zorlu becerinin bir arada kullanılmasını gerektirmektedir. Yanlış tutuş ve duruş ile alınacak olan eğitim, öğrencinin ilerleyen süreçlerde el, kol ve boyun ağrıları yaşamasına sebep olabilecektir. Özellikle erken yaşta mesleki flüt eğitimine başlayan öğrencilerin, bu zor ve karmaşık yapılarla başa çıkabilmesi, şüphesiz yüksek bir öz yeterlik algısı ile mümkün olabilecektir. İzlenecek olan yol ve yöntem, öğrencinin yaşına ve seviyesine uygun olduğunda, başarabileceğine inancı tam olan ve zorluklar karşısında yılmayan, pes etmeyen öğrencilerin yetiştirilmesi mümkün olabilecektir.

SONUÇ

Ülkemizde müzik ve çalgı eğitimine en başta temsil eden konservatuvarların flüt eğitim programı incelendiğinde daha çok tecrübenin öne çıktığı görülmektedir. Bir nevi usta-çırak ilişkisi de denilebilecek bu yöntemde, tecrübeye dayalı olduğu için iyi sonuçlar alınmaktadır.

Pedagoji biliminin de gün geçtikçe daha gelişmekte olduğu, eğitimcilere yeni fikirler ve öğretim yöntemleri sunduğu günümüzde uluslararası çalışmaların ve bilimsel verilerin takibi, yeniden değerlendirilmesi uygulanıp sonuçlarının raporlanması da ancak akademik çalışmalar, istatistiksel veriler ve disiplinler arası çalışmalarla olacaktır.

Bu çalışmada, uluslararası ve ulusal akademik veri tabanları taranmış ve çalışma kapsamında elde edilen verilerin karşılaştırma ve değerlendirilmeleri yapılmıştır. Bunun yanında ülkemizde bu alanda yapılmış çalışmalar da incelenmiş, bunlar uygulanabilirliği açısından değerlendirilmiştir.

Flüt eğitimi bir çalgı eğitiminin olması yanında öğrencilerin bireysel ses ve işitme kabiliyetlerini de geliştirdiği sonuca varılmıştır. Ayrıca müzikle uğraşan bireyler zihinsel ve duygusal yönden dinlenmelerine, kültürel birikimlerini tanımlarına ve sorumluluk duygularını geliştirmelerini sağlamaktadır.

Konservatuvarların flüt eğitim programları incelediğinde şu sonuca varılmıştır; Üniversiteler, öğrencilerin çalgıya yönelik duyuşsal, bilişsel ve devinişsel kazanımlara ulaşabilmesi nitelikli bir öğrenme-öğretme sürecinin oluşturabilmesi ve kaliteli bir eğitiminin sağlanabilmesi için üniversitelerin kendi programlarını hazırlayarak planlı bir şekilde uygulamaktadırlar. Konservatuvarların flüt eğitim programları ikinci bölümde yarı zamanlı ve tam zamanlı olarak ayrıntılı bir şekilde değinilmiştir.

Flüt eğitiminde doğru duruş ve tutuş teknikleri çalma süresince kaynaklanabilecek bedensel rahatsızlıkların en aza indirilmesine katkı sağlar. Flüt çalgıyı çalma esnasında denge, üfleme tekniği ve fiziksel duruş ön plana çıkmaktadır. Bu

unsurlara dikkat edildiği takdirde vücut flütle uyumlu hale gelecek ve fiziksel olarak meydana gelebilecek rahatsızlıklar azalacaktır.

Doğru nefes alıp verme de flüt çalmada çok önem arz etmektedir. Doğru nefes alma ile kaliteli ton üretimi de sağlanır. Özellikle cümle sonlarına doğru yaşanan pesleşme problemi en aza indirgenir.

Erken yaşta flüt eğitimine başlayan öğrenciler için ton geliştirme sürecinde çeşitli yöntem ve tekniklerden yararlanılır. Çalarak gösterme yöntemi, özellikle ton gelişimi için kullanılabilirliği yüksek bir yöntemdir. Görsel ve işitsel araçlar ile öğrencilere ön bilgiler kazandırılmaya çalışılmalıdır.

Flüt eğitiminde pedagojik yaklaşımlar değerlendirildiğinde öğretmen yalnızca ders anlatan, sınav yapan ve sınıfı değerlendiren kişi değildir. Öğretmen bilgi, duygu, istek ve düşüncelerini öğrencilere anlayacakları bir dilde aktaran iletişim yollarını etkin kullanan kişi olmalıdır. Öğretmenin ne öğrettiği kadar, nasıl öğrettiği de önemlidir. Öğretmen, öğrenme ortamında ne kadar (donanımlı) ve çok yönlü olursa öğrenmede o denli kalıcı olarak gerçekleşir.

Müzikte yetenekli olmak çabuk öğrenme için önemli bir durum olsa da her halükarda öğrenciler kendilerine ait olan zamanlarını en etkili ve verimli bir şekilde değerlendirmeleri gerekir. Çalgı öğretimi derslere ara vermeden eksiksiz olarak devam ederek her gün programlı çalışmayı gerektirir. Öğrencinin istenilen davranışı kazanması için kendisine sağlanan öğretme durumunun ilgili öğeleriyle etkileşmesi ve bu etkileşimi kazanıncaya kadar sürdürmesi gerekir.

Müziğin etkili bir eğitim aracı olabilmesi için eğitim süreci içerisinde istenilen tutum, davranış ve bilgilerin kazandırılması gerekir. Tutumlar duyuşsal, bilişsel ve devinişsel olmak üzere üç öğeden oluşmaktadır. Bu tutumlar bireye neye yaklaşması, neden kaçınması gerektiğini, diğer insanlarda beklentilerini, dünya görüşlerini, vizyonlarını ve değerlerini, başkalarına karşı varsayımlarını içeren duygu ve düşünceleri içinde barındırır. Öğrencilerin beklentileri ile beklentilerini karşılamak için gösterdikleri çabalarının sonuçları arasında tutarlılık ve uygunluk olması için motivasyon da oldukça

önemlidir. Motivasyon öğrencinin ilgisini çekerek, onu öğrenme faaliyetinin içine çeken bir güçtür. Diğer yandan öğrencinin öz yeterliliği yani gelecekte karşılarına çıkabilecek güçlüklerin üstesinden gelme konusunda ne kadar başarılı olabileceklerine yönelik kendileri hakkındaki yargıları, inançları da eylemleri de belirleyici rol oynamaktadır.

Sonuç olarak bu çalışmada; erken müzik eğitime başlayan konservatuvar öğrencilerinde flüt eğitim programlarının teknik ve pedagojik açıdan incelenmesi sonucu flüt eğitiminde uygulanması gerektirdiği, bunların bilimsel dayanakları, çalışma stratejileri ve önerileri sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

ALİ, Filiz (1987). *Müzik ve Müziğimizin sorunları*, İstanbul: Cem Yayınevi.

ARIK, İsmail Alev (1996). *Motivasyon ve Heyecana Giriş*, İstanbul: Çantay.

ARKONAÇ, Sibel Ayşen (2001). *Sosyal psikoloji* (Değiştirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı), İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.

ARTAUD, Pierre Yves (1996). *A Propos de Pédagogie*, Paris: Gérard Billaudot.

BÜYÜKAKSOY, Feridun. (1997). *Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler*, Ankara: Armoni Limited Şirketi.

ÇAKIR, Mehmet Ali (2012). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (8. Baskı). Editör: Alim Kaya, Ankara: Anı Yayıncılık.

DEMİREL, Özcan (2012). *Öğretim ilke ve yöntemleri öğretme sanatı*, Ankara: Pegem Yayıncılık.

ERGÜDER, Nilgün & YILMAZ, Murat Arman (2015a). *Güzel sanatlar ve spor liseleri Türk ve batı müziği çalgıları flüt ders kitabı 10. Sınıf*. Ankara: MEB.

ERGÜDER, Nilgün & Yılmaz, Murat Arman (2015b). *Güzel sanatlar ve spor liseleri Türk ve batı müziği çalgıları flüt ders kitabı 11. Sınıf*. Ankara: MEB.

FENMEN, Mithat (1997). *Müzikçinin El Kitabı*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

FENMEN Mithat (1993) “Amatörlük ve Müzikçi Arkadaşlığı”, Müzik Eğitimi, Ankara: Müzik Ansiklopedisi yayınları.

GEDİKLİ, Erdem (2007). *Müzik Eğitimi*, Bursa: Ezgi Kitapevi

GRAY, John (1999). *Alexander Tekniği Rehberiniz, Beden Kullanımında Devrim Yapın ve Stresten Kurtulun*. Ankara: İmge Kitabevi.

GÜÇLÜ, Nezahat (2005) *Sınıf Yönetimi*, Editör: Prof. Dr. Leyla Küçükahmet, Ankara: Nobel Yayınları.

MEB (2006). *İlköğretim müzik dersi öğretim programı*, Ankara: MEB

NYE, Robert E. (1967) *Music For Elementary School Children*, “Music, Child Development and Learning” , New York: Center For Applied Research In Education.

ÖNCÜ, Hüseyin (2010). *Motivasyon (Güdülenme)*, Leyla Küçükahmet (Ed.) Sınıf yönetimi. Ankara: Pegem.

PEARSAN, Lea (2006). *Body Mapping For Flutist What Every Flute Teacher Needs To Know About The Body*, Chicago: Columbus OH: Flutubia.

SAY, Fazıl (2002). *Uçak Notları*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi yayınları.

SAY, Ahmet (1992). *Müzik Ansiklopedisi*, C.IV, Ankara: Başkent Yayınevi.

SENEMOĞLU, Nuray, (2018). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*, Ankara: Anı yayıncılık.

SEZGİN, Özer (1997). *Çocuk ve Müzik, Orkestra dergisi*, İstanbul: Yenilik basımevi.

TARMAN, Süleyman (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*, Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

TATU, Gülşen (2006). *Flüt Metodu*. İstanbul: Pan Yayıncılık

TOFF, Nancy (2012). *The Flute Book*, A Complete Guide for Students and Performers. OUP USA: New York

TOFF, Nancy (1996). *The Flute Book*, New York: Oxford University Press,

TOLAN, Barlas. İSEN, Galip & BATMAZ, Veysel (1985). *Ben ve toplum*, Ankara: Teori Yayınları.

UÇAN, Ali (1997). *Müzik Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UÇAN, Ali (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Tezler:

ATASOY, Mustafa Ulaş (2010). *Lisans Ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrenimi Görmekte Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının Genel Öğretmenlik Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

CEYHAN, Şafak (2014) *Konservatuvar Ortaokul Devresine Yeni Başlayan Flüt Öğrencileri İçin Etkili Öğrenme Ve Çalışma Yöntemleri*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı.

ÇALIŞKAN, Çağlar (2017). *Özengen Müzik Eğitiminde Flüt Eğitimcilerinin Kullandıkları Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.

CEYLAN, Gülümser (2007). *Öğretmen öğrenci etkileşiminin sınıf atmosferine etkisi (Aksaray ili örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

COŞKUNER, Eren (2010). *Flütün Entonasyon Problemi Üzerine Teknik çalışmalar*, Yüksek Lisans Tezi İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

EKE, Yucan (2012). *Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Flüt Eğitiminde Kullanılan Köhler Op: 33 I-II-III no'lu Etüt Kitaplarının Flüt Konçertolarına Uygunluğu*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKEBALKAN, Sezin (2007). *Flüt Eğitiminde Çalışma Yöntemlerinin Teknik ve Pedagogik Açından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.

GÜVENÇLİ, Hakan (2017). *Carl Baermann'ın Op.63 Daily Studies klarnet metodunun çalım teknikleri açısından analizi ve çalışma önerileri*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

KALKANOĞLU, Burcu (2007). *Okul Şarkılarının Müzik Öğretmenlerinin Bilgi ve Beceri Düzeyine Göre Piyano İle Eşliklenmesine Yönelik Bir Eşlik Modeli Önerisi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

KARA, Zehra Ezgi (2010). *Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Lisans Düzeyinde Verilen Flüt Eğitiminin Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

KAYA, İsmail, (2018). *Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Çalgılarına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlerle İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

KOÇ, Ümit (2017). *Barok Dönemden 20. Yüzyıla Kadar Flüt Dörtlüsü İçin Bestelenmiş Eserlerden Bir Envanter Oluşturma ve Analiz Çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

KOLAT, Pamir (2018) *Flüt eğitiminde diyafram nefesi öğretimi ve doğru nefes kullanımı ile diyaframdan üfleme çalışmaları*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.

KONUK, Nesrin Ertok (2011). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik Algı Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

ÖNLÜ, Abdullah (2014). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Saksafon Öğretim Programı Tasarısı ve Değerlendirilmesi*, Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ÖZEN, Nimet Sena (2017). *Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Ton Kavramının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

PİLTEN, Gülhiz (2007). *Ana Fikir Bulma Stratejisi Öğretiminin Ana Fikir Bulma ve Okuduğunu Anlamaya Etkisi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

SAYGI, Ceren (2009). *Aktif Öğrenmenin Müzik Tarihi Dersine İlişkin Başarı, Tutum ve Özyeterlik Üzerindeki Etkisi*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

SEYHAN, Zeynep (2019). *Özengen Müzik Eğitiminde Flüt Eğitimcilerinin Kullandıkları Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

ŞEKER, Aysel (2000) “*Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Atmosferi Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*”, Yüksek Lisans Tezi, ’inde Yard. Doç. Dr. Hasan Yılmaz, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

SOYTOK, Seçil (2012). *Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri ’ndeki Flüt Eğitiminin Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

USLU, Alibey(2002). *Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Sınıf Atmosferinin Öğrenci Başarısına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, den Prof. Dr. Mehmet A. Kısakürek, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ÜLKER, Aygöl (2019). *Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümlerinde Flüt Eğitimi Alan Öğrencilerin Çalgılarına Yönelik Güdülenme Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

ÜSTÜN, Emre (2010). *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

YUVARLAK, Gülşah (2008). *Çağdaş Türk Bestecilerinin Flüt Repertuarı ve Çağdaş Türk Flütistler*, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Sempozyumlar/ Kongreler:

ADAR, Çağhan & UĞUR, Yunus Emre (2012). *Aşk'ta Müzik Algısı: Afyon Kocatepe Eğitim Fakültesi Örneği*, III. Uluslararası Ahmet Hisar Sempozyumu, Müziği Anlamak Sempozyum Tam Metin Kitabı, 24-26 Mayıs, 220-227, Kütahya.

GÜNAL, Feryal (1999). "Sanatsal Yaratıcılık - Yorumculuk Eğitiminde Motivasyon (Bildiri)", Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu, s. 355-358, Çanakkale.

ÇİLDEN, Şeyda (2012). "Çalgı Eğitiminde Öğretmenin Rol-Model Olmasının Önemi" Uluslararası Uygulamalı Eğitim Kongresi, 13-15 Eylül. ODTÜ, Ankara.

ÇİLDEN, Şeyda (2006). "Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi", Ulusal Müzik Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

ÖZTÜRK, Okan Murat (2009). *Türkiye'de Müzik Olgusunun "Müzik" Olarak Anlaşılmasında ve Eğitim Alanındaki Önyargıların Aşılmasında Bütüncül Yaklaşım Gerekliliği Üzerine Tespit Ve Öneriler*. Bildiriler – 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23-25 Eylül, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

YAYLA, Fatih (2009). *Müzik Eğitimi Ve İstismar*. Bildiriler, 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23-25 Eylül, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Makaleler:

Allport, Gordon Willard (1967). "Attitudes", Readings In Attitude Theory and Measurement, Ed. Martin Readings In Attitude Theory and Measurement, ss. 1-14.

BANDURA, Albert (1982). "Self-Efficacy Mechanism İn Human Agency", *American Psychological Association*, Inc 37(2), ss. 122-147.

BANDURA, Albert (1977). “Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change”, *Psychological Review*, 84(2), ss. 191-215.

ÇİLDEN, Şeyda (2001). “ Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme”, *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 21, Sayı 1 (2001) ss. 1-85.

ÇİMEN, Gül (1994).” Pişano Eğitiminde Bireysel Çalışma Süreci” *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, ss. 138-142.

ERYILMAZ, Ali & AYPAY, Ayşe (2011). “Ergenlerin Derse Katılmaya Motive Olmaları İle Öznel İyi Oluşları Arasındaki İlişki”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt: 8 Sayı:1 ss. 1219-1233.

GÖĞÜŞ, Gülay (2008). “İlköğretim I. Kademe Müzik Eğitiminde Öğretmenin Etkinliği”. *Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı. Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt XXI Sayı 2, ss. 369-382.

GÜRDOĞAN, Arzu (2012). “Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği”, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 28, ss. 149 – 165.

KOCABAŞ, Ayfer (1997). “Temel Eğitim II. Kademe Öğrencileri İçin Müziğe İlişkin Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, ss. 141-145.

MENUHIN, Yehudi (1950) “Çocuklarımla Müzik Yeteneği Olsaydı”, *Müzik Görüşleri Dergisi*, (Çeviri: Nuvit Beriker), Aralık, Sayı:15.

ÖNERTÜRK, Cem (2015). “20. Yüzyıl Müziğinde Öne Çıkan Flüt Tekniklerinin İncelenmesi ve Oluşabilecek Sorunlarla İlgili İcracı ve Bestecilere Tavsiyeler, ”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi* Cilt 1(1), Ağustos, ss. 1-18.

ÖZEN, Nuray (2004). “Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 24 (2), ss.57-63.

ÖZMENTEŞ, Sabahattin (2008). “Çalgı Eğitiminde Öz Düzenlemeli Öğrenme Taktikleri”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (16), ss. 157-175.

SÜNBÜL, Mustafa (2006). “Öğretmen Niteliği ve Öğretimdeki Roller ”, *Eğitim Yönelimi Dergisi*, Yıl 2, Sayı -I. Caiz, ss. 597-607.

ŞAHİN, Mustafa & DUMAN, Ruşen (2008). “Cumhuriyetin Yapılanma Sürecinde Müzik Eğitimi”. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, Cilt VII, Sayı 16-17, ss. 259-272.

Thurstone, Luis Leon (1967). “Attitudes Can Be Measured”, *Readings In Attitude Theory and Measurement*, Ed: Martin Fishbein. Newyork: John Wiley&Sons, Inc. 77-89.

UYULGAN, Melis Arzu & AKKUZU, Nalan (2014). “Öğretmen Adaylarının Akademik İçsel Motivasyonlarına Bir Bakış”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(1), ss. 7-32.

ÜSTÜN, Emre (2012). “Flüt Eğitiminde Temel Beceriler ve Dil Teknikleri”, *İdil Dergisi*, 1(1), ss. 103-122.

VARIŞ, Yakup Alper (2016). “Orkestra/Oda Müziği Dersinin Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecindeki Yeri ve Önemi “, [Özel Sayı]*Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, ss 2504-2520.

YILMAZ, Miraç (2004). “Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı”, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5(58), ss.50-54.

İnternet:

ÇELAK, İvan, (2014). “Eğitim – Öğretim Programı Çalgı Bilgisi Dersi I. Dönem - Üflemeli Çalgılar”, *A.Ü. Devlet Konservatuvarı yayınları*,1-29, İnternet Adresi: <https://docplayer.biz.tr/109679812-A-u-devlet-konservatuvari-egitim-ogretim-programi-calgı-bilgisi-dersi-secmeli-i-donem-uflemeli-calgılar.html>, [22.09.2019].

<http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/268447.asp>, [12 Mart 2015].

<http://idso.gov.tr/idso.htm>, [12 Mart 2015].

<http://www.cahitkoparal.org/biyografi.asp>, [12 Mart 2015].

<http://cdn.istanbul.edu.tr/statics/konservatuvar.istanbul.edu.tr/wp-content/uploads/2015/05/FL%C3%9CT-M%C3%9CFREDATI.pdf> [22.09.2019a].

<http://cdn.istanbul.edu.tr/statics/konservatuvar.istanbul.edu.tr/wp-content/uploads/2015/05/fl%C3%BCt-orta-1.pdf>, [22.09.2019b].

<http://konservatuvar.akdeniz.edu.tr/muzikvebaleilkogretimokulu/>, [22.09.2019a].

<http://konservatuvar.akdeniz.edu.tr/wp-content/uploads/2016/10/FLU%CC%88T-Y.ZAMANLI-MU%CC%88FREDAT-YENI%CC%87-1.pdf>, [22.09.2019b].

<http://www.konser.hacettepe.edu.tr/mbo/ortak/mufredat/FlutSDOO.pdf>, [22.09.2019].

<http://konservatuvar.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2017/06/6FLUT.pdf>, [22.09.2019a].

<http://konservatuvar.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2017/06/7FLUT.pdf>, [22.09.2019b].

<http://konservatuvar.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2017/06/8FLUT.pdf>, [22.09.2019c].

<http://yanflut.blogspot.com/2012/05/flut-akortu-nasl-yaplr.html>, [29.09.2019].

ÖZGEÇMİŞ

Ad, Soyad: ERİNÇ ŞAKAR

Doğum Yeri ve Yılı: Antalya, 31.01.1988.

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitimi : Lisans

Lisans: 2010, Hacettepe Üniversitesi, Konservatuvarı Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar, Flüt Ana Sanat Bilim Dalı.

2014, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Pedagojik Formasyon

Lise: 2006, Akdeniz Üniversitesi Konservatuvarı, Lise Bölümü Flüt Anasanat Dalı.

İş Tecrübesi: 2019-2020, Ankara/Çayyolu Özel Bilfen Koleji İlkokul/Ortaokul Müzik Öğretmenliği

2018-2019, Ankara/Keçiören Amerikan Kültür Koleji Müzik Öğretmenliği Zümre Başkanı

2016-2018 ODTÜ Geliştirme Vakfı Danışmanlığında Ülkem Koleji Müzik Öğretmeni

2015-2016, İzmir Özel Türk Koleji Manisa Müzik Öğretmeni

2013-2014, İzmir MEB Rota Koleji, Hafta Sonu Flüt ve Piyano Dersi Öğretmeni

2012/24 Şubat Antalya Devlet Senfoni Orkestrasında 2.Flüt Misafir Sanatçısı olarak Orkestrada yer aldı.

2011-2012, M.E.B Özel Akdeniz Müzik ve Bale Okulu Flüt,
Piyano, Solfej Öğretmenliği.

Seminerler: 2017/4 Kasım Manisa / Mosb Özel Anaokulu Onur Erol Karamela
Sepeti Şarkıları ve Orff Eğitimi Semineri

2017/ 15-16 Nisan İzmir /Gaziemir Özel Balejim Sanat Bale Okulu
Tuncer Ediz Toksoy Bedenden oyuna 1,2,3,4 Seminerleri Aktif
Katılım Sertifikalı Orff Eğitimi

2012 / 08 – 15 Temmuz Bulgaristan Sofia Prof. Dr. Lydia
Oshavkova Masterclass katılım

2009 / 13 – 17 Temmuz UMA – Urla Müzik Akademisi; Andras
Adorjan Masterclass katılım